Nr. 52 (15.142). Lwów, środa 8. marca 1939. Rok LX.
Ч. 52 (15.142). Львів, середа 8. березня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Рука Праги над Карпатською Україною.

Премієр Беран вертається до старої політики.

(Телефоном від нашого кореспондента.)

Прага 6-го березня.

Сьогодні в полудневих годинах президент республики підписав декрет, яким звільнив міністра Карпатської України Юлія Ревая від виконування його функції. Примусова димісія мін. Ревая стоїть у звязку з затаєним конфліктом між Прагою і Хустом.

В останньому часі Прага зажадала від уряду Карпатської України повного підчинення собі всіх фінансових і господарських справ краю та іменувала спеціяльного дорадника для справ фінансової господарки при карпато-українському уряді. Тому, що мін. Ревай не погодився на таку форму господарської співпраці, мусіло прийти до конфлікту, хоча такої розвязки ніхто не сподівався.

У кризі карпатоукраїнського уряду велику ролю відіграв також генерал Прхаля, який саме тепер перебуває в Хусті і рішучо домагався, щоб йому передали фінансовий та комунікаційний ресорт. На місце міністра Ревая президент республики іменував міністром Степана Клочурака, бувшого редактора і провідника української фракції Аграрної Партії (партія премієра Берана), а тепер президіяльного секретаря для політичних справ при премієрові д-рові Волошинові. Місце третього міністра займає надалі ген. Прхаля, який перебрав ресорти: фінансів, комунікації та — що найважніше — внутрішніх справ. Міністр Клочурак перебирає ресорти торговлі, земельних справ, публичних робіт і суспільної опіки.

У звязку з тією реконструкцією можна рахуватися з загостренням курсу супроти еміграції, що в невеликій кількости знайшла вже працю в Карпатській Україні. Також праця „Січей" буде мабуть дуже утруднена.

При цій нагоді звертають на себе увагу мотиви рішення президента, які подаю за інформаціями з чеського боку. Отже чехословацький уряд заявив, що прийняв зобовязання зараз після арбітражу супроти всіх сусідів і в першу чергу супроти Мадярщини і Польщі, що намагатиметься втримати з ними льояльні, добросусідські взаємини і власне в інтересі тих взаємин виявилося конечним усунути на карпатоукраїнськім політичнім терені ті елементи, які загострювали політичну атмосферу викликуючи невдоволення закордону. Чехословацький уряд заявляє, що дальше в політику Карпатської України вмішуватися не буде, застерігаючи собі тільки право регуляції тієї політики у відношенні до закордонного терену.

Силою всіх цих обставин і подій справа скликання карпатоукраїнського сойму залишається дальше в завішенні. Докладніше можна буде поінформуватися про ті справи після приїзду міністра Клочурака до Праги, якого сподіємося тут уже завтра, 7. березня. Про те, яке враження і реакцію викликав останній хід центрального уряду в Карпатській Україні, нічого не можу подати, бо неможливо було мені дотепер дістати телефонічне получення з Хустом. Зрештою докладне тло подій знайдете у кореспонденції, яку я вислав передучора.

Міністр Ревай виїхав нині вночі вже в неофіціяльному характері до Берліна, де саме завтра мали відбутися заповіджені вже давніше господарські переговори.

Роман Голіян.

Попит на почтові марки Карпатської України.

ХУСТ. КУП. До дирекції почти у Хусті наспіло коло 2.000 замовлень на почтову марку, що появиться з нагоди відкриття сойму Карпатської України. Досі є замовлень на 100.000 корон. В часі відкриття сойму роздаватимуть пропамятні альбоми з марками чільним дієчим гостям.

КОНФЕРЕНЦІЯ ШКІЛЬНИХ ІНСПЕКТОРІВ.

ХУСТ. КУП. У вівторок 7-го березня відбудеться в Хусті конференція шкільних інспекторів Карпатської України.

—o—

БРОШУРА ПРО ВИБОРИ.

ХУСТ. КУП. Цими днями появиться в Хусті брошура про вибори до першого сойму Карпатської України.

20-літнє панування чехів над Карпатською Україною

заподіяло їй величезні шкоди.

ВІДЕНЬ. УПС. Німецька преса пише про намагання Праги продовжувати політику б. през. Бенеша супроти Карпатської України. **Між урядом Карпатської України і Прагою відбулися при кінці минулого тижня переговори**, які залишилися без висліду. Уряд Карпатської України поставився рішуче проти за далеко йдучих домагань Праги. Переговори вплинули на настрої в краю. Напруження між українцями й чехами, що проживають на території Карпатської України, яке перед виборами було трохи злагіднилося, тепер знову зросло. **Уряд Карпатської України рішений боротися проти всяких спроб, які мали би на меті зробити Карпатську Україну господарсько залежною від Праги або загрожувати здобутій свободі.** Прага не має права доконувати ніякого, хочби господарського насильства над Карпатською Україною. **Двацятьлітнє панування чехів над Карпатською Україною заподіяло тій Україні величезні шкоди.** Зі спільного фонду Карпатська Україна дістала 100—800 міліонів корон менше, ніж їй належалося. Нечисленні інвестиції запхано в обекти, що сьогодні знайшлися на відступленій території. Карпатські українці не можуть зрозуміти, чому чехи все вертаються до старої політики, яка все мусить довести до непорозумінь.

Смерть румунського премієра.

Румунський премієр патріярх Мірон Крістя перебував від 21-го лютого в Кани на відпочинковій відпустці. Там дістав запалення легенів, що — патріярх мав 71 літ — скінчилося катастрофою. Премієр Крістя вмер у понеділок коло 21.30 години.

Син семигородських селян, крім теольогічних студій мав докторат фільософії. Підчас університетських студій займався публіцистикою. В 1909 р. став епископом, у 1918-му стояв у проводі спеціяльної делеґації, яка завезла румунському королеві Фердинандові деклярацію про злуку Семигороду з Румунією. Став потім румунським митрополитом і в 1925 році його вибрали патріярхом румунської православної церкви. По смерти короля Фердинанда I. був членом реґенційної ради (до 1930 р.), від лютого 1938 р. премієром.

Перед новим розламом

У ФРАНЦУЗЬКІЙ СОЦІЯЛІСТИЧНІЙ ПАРТІЇ.

Відбулися наради головної ради французької соціялістичної партії. У змаганні двох тенденцій: пацифістичної генерального секретаря партії Поль Фора і більш непримирної Жиромського, що має підтримку голови Блюма — ця остання залишилася у більшости. **Але крило Поль Фора, що щораз чіткіше зазначує свою опозицію до Блюма, вийшло з цих нарад більше скріплене як з листопадового конґресу.** Гострі полеміки на нарадах виявляють послаблення внутрішньої спосности партії та викликають побоювання, що на конґресі, який скликано на Зелені Свята **готове дійти до розламу.**

На нарадах ухвалено резолюцію про **опозиційне становище партії до внутрішньої політики премєра Даладіє і міністра фінансів Рено. Ця резолюція домагається відбудови** людового фронту у парляменті. Тільки невеликою більшістю ухвалено резолюцію проти співпраці з комуністами.

Нові фабрики летунського промислу в Італії.

Мусоліні затвердив проект віцеміністра летунства у справі будови на півдні Італії нових фабрик летунського промислу, що продукуватимуть мотори і літаки. Ці фабрики займуть площу 300 гектарів між Помільяно д'Арко і Ач... Робочих сил доставлятиме Неаполь та інші околичні міста. Крім військового значіння ці фабрики відограватимуть велику господарську і суспільну ролю, бо дадуть працю густо заселеним місцевости півдня.

За спокій та дисципліну.

Львів, 6. березня 1939.

В одному повітовому місті у Галичині зі-
брались українські громадяни на нараду у
справі самоуправних виборів. До кімнати вві-
йшов гурт непрошених молодців, яких речник
заявив, що ані ті вибори ані самоуправа ані
українські представники в ній — українському
народові „непотрібні" і тому й радити нема
над чим. Молодці розбили нараду і єдиним її
ефектом було зречення місцевого голови По-
вітового Виборчого Комітету, поважного й
заслуженого громадянина (голови ПНК), на
знак протесту проти таких відносин.

Ця подія кидає невеселе світло на настрої
деяких кол українського громадянства, точ-
ніше — деяких кол української молоді, та на
методи, якими ті кола гадають прислугува-
тись рідній справі. Це явище — на щастя —
не є загальне і ті настрої та погляди охопили
теж тільки невелику частину української мо-
лоді. А проте згадана вгорі подія, хоч єдина
на терені цілого краю, всеж має свої відпо-
відники щодо характеру „екстратури" та на-
магання творити деякі доконані факти полі-
тичного характеру — також і в інших ділян-
ках. І тому ми рішили не йти по лінії тих
громадян, які вважають, що про прикрі спра-
ви внутрішнього українського життя не слід
тепер писати та голосно говорити: навпаки,
такс подія, яка сталася в отому місті та й де-
які інші краєві події з останнього часу при-
мушують забрати рішучий голос в обороні
національно-громадської дисципліни, в обо-
роні атмостери поваги і спокою, сильних нер-
вів та пошани для гасла конструктивної праці.
Та проти всяких спроб, щоб конструктивну
працю і плянову еволюційну політичну бо-
ротьбу, кермовану відповідальним політичним
проводом, заступити самочинними і невідпо-
відальними виступами хай навіть найпалкіших
патріотів, які проте ніяк не можуть мати пре-
тенсій ставати диктаторами прилюдної опінії
та керманичами нашої політичної думки і по-
літичної акції.

Наведений вгорі приклад це справді я-
скравий доказ, до чого можна дійти при лег-
коваженні собі тих двох чинників: відпові-
дального громадсько-політичного проводу та
конструктивної праці. І до чого можна дійти
при потуранні своїм нервам і почуванням і за-
палові, який не рахується з нічим іншим —
поза моментальними настроєвими відрухами.
Трудно просто поважно дискутувати над тим,
чи українцям „потрібна" або „непотрібна" са-
моуправа і відповідний вплив на самоуправні
справи. Маємо враження, що люди, які става-
ли на становищі, що це „непотрібні" витре-
беньки, просто не знають, що таке самоупра-
ва, що входить в її обсяг, з чим лучиться бо-
ротьба за самоуправу, який політичний зміст
боротьби за впливи на самоуправні установи
на нашому краєвому терені та яка історія і
тієї боротьби і самої самоуправи. Так само
важко мериторично дискутувати над тим, хто
єдино покликаний вирішувати такі справи, як
те, що народові потрібне та що ні, зокрема
хто компетентний рішати у таких величезної
ваги справах, як політика, культура, економі-
ка. Просимо уявити собі, що сьогодні в одно-
му повітовому осередку появляється один гурт
людей, який на власну руку вирішує собі якусь
справу загально національного та загально
краєвого характеру, у другому місті робить
інший гурт те саме з іншою справою та кож-
ний з них намагається свою волю накидувати
всьому громадянству! У найшвидшому часі
прийшла б така анархізація всього україн-
ського життя в усіх його ділянках, що не
тільки наш національно-політичний потенціял
зійшов би цілком на нівець, але просто пов-
стала б загроза нашому національному орга-
нізмові!

І тому треба протиставитись навіть най-
меншим познакам, які вказують на можли-
вість такої небезпеки. Коли-як-коли, але саме
у нинішніх часах дозволяти собі на явища,
що анархізують відносини, дозволяти собі на
самочинні виступи, які колідують з рішення-
ми відповідальних за долю нації політичних
партій та вносять хаос у прилюдну думку і
громадське життя — це рішуче такий люксус,
на який українці не можуть собі дозволити!
Можуть комусь подобатись або не подобатись
існуючі українські політичні партії, можна не
погоджуватись з їхніми програмами, такти-
кою, поодинокими рішеннями у конкретних
справах, але не рахуватися з їх існуванням,
їх впливами і завданням та намагатися добу-
вати собі вплив на маси гаслами і виступами,
які йдуть проти волі всіх існуючих партій та
грозять розпутати боротьбу внутрі самого у-
країнського громадянства, — ні, такої пове-
дінки ми не можемо ніяк зрозуміти! Не може-
мо цього зрозуміти головно тепер, після того,
як з мотивів вищого національного інтересу
прийшло до ліквідації внутрішнього спору в
УНДО, як ведеться на сторінках української
преси дискусія про потребу відкинути геть
доктринальний підхід до актуальних загально-
українських справ, тоді, коли щораз більше
назріває потреба змінити партійно-політичну
структуру нашого життя. Бо тоді потрібний
особливий спокій, особливе панування над
своїми настроями та особливе зрозуміння для
поваги часу.

Ми не можемо ніяк погодитися з тим, щоб хтонебудь хотів заскакувати націю доконаними фактами без попереднього порозуміння з відповідальним політичним проводом і всупереч його тенденціям та його політичній тактиці, зате з такими загально політичними наслідками, які торкаються всього народу та перш усього українського відповідального проводу. Деякі наші палкі елементи споміж міської та сільської молоді повинні мати на увазі, що особливо сьогодні кожний український одиничний виступ буває ґенералізований та що через те відповідальність кожної окремої одиниці далеко більша, бо її вчинки можуть затяжіти непомірним тягарем на всьому національному житті. І тому громадянство та широкі народні маси можуть повинуватись приказам і вказівкам тільки таких рідних чинників, яких діяльність явна, всім відома та підлягає прилюдній аналізі і критиці. Було б загибіллю нації, коли б самочинні і самозвані одиниці чи гуртки в краю, які виступають анонімово і не беруть прилюдної громадської відповідальности за свою діяльність, повели боротьбу за примат проводу.

Сьогодні такої боротьби нема. Але є загрозливі окремі прояви виломлювання себе з засади „спокій та дисципліна". Ми певні, що на тих поодиноких проявах і поодиноких подіях, які витворюють небажану і небезпечну атмосферу в деяких місцевостях краю, скінчиться. Віримо, що навіть самі кола найпалкішої української молоді зрозуміють, що це неправильно, коли дехто такі виступи, як згаданий на самому вступі, покриває назвою націоналізму. Ніколи в ніякому народі на земній кулі націоналізм не мав, не має і мати не може своїм завданням вносити елемент анархії у національно-громадське життя тоді, коли імперативом дня є зосередити всі національні сили. Коли націоналізм проповідує гасло „нація понад усе", то не може з цим гаслом у[...] тожнюватись діяльність, яка явно йде і муси[...] вийти на шкоду нації та у користь усіх на[...] ональних противників. Хто-як-хто, але укра[...] їнська молодь у своїй масі такої діяльнос[...] не похвалює.

Може це гіркі і прикрі слова під адрес[...] тих, які саме через свою палкість і свій те[...] перамент відчувають українську дійсність [...] болючіше та хотіли б українському народ[...] небо прихилити, а помиляються у своїй ро[...] ті. І тому ми далекі від того, щоб відсуд[...] вати когонебудь від національної честі, [...] патріотизму, від доброї волі служити сво[...] народові по своїй вірі і свому переконан[...] Так само, як ми випрошували собі, щоб х[...] небудь приписував собі право клясифікув[...] патріотизм земляків, одних за патріот[...] хвалити, других ганити, так само самі не [...] ремося за ролю цензорів патріотизму. [...] любов батьківщини одно, а доцільність по[...] тичної акції річ друга. Можна бути фана[...] ним патріотом і робити помилки з позав[...] ми політичними наслідками. Перестеріга[...] перед помилками, які можуть тільки пошк[...] ти українській нації.

З польської преси.

„День польської політики".

„Політичний Дискусійний Клюб" у Лодзі взяв на себе почин зорганізувати прилюдну дискусію на тему польської закордонної політики. Ця дискусія на днях уже відбулася. Головними референтами виступили: відомий польський публіцист, що постійно перебуває в Берліні, **Казимир Смогожевський**, та не менше відомий редактор виленського консервативного „Слова" **Ст. Мацкевич.** Яку вагу в польських політичних колах привязували до цієї дискусії, видно з того, що в дискусійних зборах взяли участь воєвода Юзефський, ґенерал Томме, директор Вержбіцький з Варшави, гр. А. Тарновський, б. воєвода Ваховяк та багато інших визначних осіб з польського політичного світа, що приїхали з Варшави до Лодзі єдино для цієї дискусії. Зборам проводив ректор Адам Кшижановський.

Перший промовляв ред. **Смогожевський** про польську закордонну політику на тлі европейського положення. Він заявив, що суттєвими признаками світової політики є такі факти: **1) солідарність політики Злучених Держав з британською імперією,** що практично може мати велике значіння на випадок конфлікту; **2) неспроможність Японії якнебудь інтервеніювати в европейських справах;** 3) постійна засада Совітів цькувати проти себе і розсварювати европейські держави. Останній італійсько-совітський договір — це вислід саме тої засади. Бо Совіти, розчарувавшись до демократичних держав, думають, що скорше доведуть в Европі до війни, даючи допомогу в сирівцях т. зв. тоталістичним державам.

Велике зацікавлення викликав уступ промови ред. Смогожевського, присвячений останній фазі політики „держав оси". З [...] притиском ред. Смогожевський підкреслив, [...] **кольоніяльні домагання є для обох [...] „оси" першоплановими, не тільки для [...] Італії... Період, що надходить, це період [...] територіяльного статуту в Африці.** „Коли б [...] операцію — казав ред. Смогожевський — [...] ревели розумно, то заіснувала б можли[...] обмеження зброєнь і довший мир для Евро[...] Та ред. Смогожевський скептик; він думає, [...] кольоніяльні проблеми полагодять полю[...]

Приписувати політиці Гітлера якесь [...] яльне зацікавлення Україною ред. Смого[...] ський уважає цілковито незгідним з дійс[...] Він думає, що голоси французько-англій[...] публіцистики баламутять польську опі[...] цій справі.

Аналізуючи польську закордонну по[...] ку, ред. Смогожевський стверджує, що від [...] лиши, коли в Европі позиції Франції та [...] чини зрівноважені, Польща не може вже [...] тої самої політики, що її вела в перших [...] по заключенні версайського договору, [...] тільки з Францією рахувалися в Европі. [...] було вибрати між наближенням до Німеч[...] або піти не тільки з Францією, але й із [...] ською Росією, з якою Франція від деякого [...] су зідентифікувалась. Маршал Пілсудськ[...] брав першу можливість.

Далі ред. Смогожевський затрима[...] справі, яка кидає особливо сильну тінь на [...] сько-німецькі відносини. **Отже на справі К[...] ської України** (в оригіналі: Прикарпатськ[...] си). **Він думає, що німецька політика н[...] вязує суттєвого значіння до Карпатськ[...] їни, а передовсім не уважає її випадк[...]**

зою. Це безумовно деякий інструмент у руках
німецької політики, але без того німці можуть
обійтися. Ред. Смогожевський думає також, що
справа спільного польсько-мадярського кордо-
ну далі відкрита і що вона ще може бути ко-
рисно для Польщі полагоджена. Засади поль-
ської політики — так як він її розуміє — ред.
Смогожевський висловив у вісьмох точках:
1) Мир за мир; 2) Свого не дамо; 3) Чужого не
хочемо; 4) Напасниками не будемо; 5) Союзи
виконаємо; 6) Ми не є буфорна держава; 7)
Потребуємо сирівців та еміграційних теренів;
8) Нічого про нас без нас.

У противенстві до ред. Смогожевського
ред. **Ст. Мацкевич** обмежив тему своєї промо-
ви до розгляду польсько-німецьких та поль-
сько-французьких відносин. Провідною дум-
кою промови ред. Мацкевича було ствердження,
ня, що відпруження в польсько-німецьких від-
носинах, яке прийшло в 1934 році, при одно-
часному утриманні Франції в характері союз-
ника — це слушний і невідкличний крок поль-
ської політики. Але коли при польській допо-
мозі завалилася французька система в сере-
дущій Европі і через те настала виразна зміна
сил у користь Німеччини, а Польща всеж не
дістала рівночасно ніяких суттєвих рекомпен-
зат, в такому випадку білянс польської політи-
ки, що її започатковано 2. травня 1933 р. і 21.
січня 1934 р., випаде на мінус. Прелегент на-
креслив історію французько-польських відно-
син від версайського договору починаючи і
підкреслив у тій історії граничний рік 1935,
коли заключили льокарненський договір і вже
коли німецько-французькі відносини зачали
укладатися зовсім відмінно від польсько-ні-
мецьких відносин: перші були щораз ліпші,
другі щораз гірші. В епосі Штреземана зари-
сувалась була виразно тенденція: за ціну мира
за Захові — вільна рука на Сході. Цю небез-
печну тенденцію усунуло порозуміня з Гітле-
ром. Хвилина, в якій дійшло до порозуміння між Німеччиною та Польщею, була для Польщі дуже догідна. Тоді німецькі акції в Европі стояли ще низько. Німці не були ще озброєні, їх окружували ворожі держави і тому істнували умовини до заключення обосторонньо корисного порозуміння.

Одначе відносини змінились за кілька літ. Як виглядають справи Данціґу, меншин та польських впливів у Середущій Европі? Впливи Ліги Націй у Данціґу зліквідовано без рекомпензати у формі поширення там польських управнень. Німецькі успіхи чергуються один за одним. Відношення німецьких сил до польських змінилося після аншлюсу та приєднання Судетів до Німеччини в некористь Польщі. **Редактор Мацкевич не погоджується з ред. Смогожевським щодо оцінки справи Карпатської України, вказуючи на глибокий фермент у Східній Галичині, що був вислідом саме тієї справи.** Тому треба було тоді, коли переговори йшли зі слабою ще Німеччиною, діяти на основі передбачувань, щоб забезпечити собі більші користи зі співпраці з німцями, ніж дотепер.

Ред. Мацкевич указав ще **на ріжниці, які істнують в опінії краю та в опінії закордону в оцінці польської закордонної політики. У краю нікому на думку не прийде сумніватися про незалежність польської закордонної політики, за кордоном панує найчастіше погляд, що Польща веде залежну від Німеччини політику, що вона відіграє ролю колишньої Австро-Угорщини супроти Німеччини.**

В кінцевому слові ред. Смоґожевський боронив німецько-польське відпруження тим, що те відпруження дало конкретний вислід. До 1934. р. кордони Польщі постійно квестіонував один з могутніх сусідів Польщі, тепер уже ні. Як довго це буде — пише виленське „Слово" з 4. березня — ред. Смоґожевський не сказав.

——o——

„Українське Національне Обєднання" перебрало орґанізацію збірки піввідсоткового фонду для Карпатської України

В НІМЕЧЧИНІ.

(УПС — Берлін). Головна Управа „Українського Національного Обєднання" в Німеччині видала відозву до українців на німецькому тере-ні в справі самооподаткування у висоті 1/2% річного доходу на річ Карпатської України. Відозва наводить тексти відозв „Центральної Національної Ради" й Уряду в Хусті та додає від себе: „Управа УНО, як фактичний заступник і репрезентант українства у Великонімеччині, здаючи собі справу з ваги наведених відозв, перебирає на себе обовязок їхнього здійснення на терені Великонімеччини... Твердо віримо, що всі українці в Німецькій Державі зрозуміють вагу тих закликів та не буде ніодного, хто не відгукнувся б. У великому змаганні мусить узяти участь ціла велика Українська Нація. Не словом — але ділом!"

Голоси німецької преси про Карпатську Україну.

Берлінська **„Дойче Альґемайне Цайтунґ"** містить 3. березня третю з черги статтю свого кореспондента з Карп. України гр. А. Кніпгавзена. Стаття має наголовок „Січ — надія українців" і читаємо в ній м. ін.: „У Торуні маширував відділ молодих людей маршовим ладом через вулицю. Провідник цих 20 людей мав одностріи подібний до націонал-соціялістичного летунського корпусу. Решта була в цивільному й мала тільки сіро-блакитні шапки кол. добровольчого Українського Леґіону, що в часі світової війни боровся по боці осередніх держав проти Росії. Ці молоді люди несли на раменах рушниці, що виглядали якби забрані з якогось воєнного музею. Була між ними заступлена хіба вся пальна зброя, якої вживала піхота на східному фронті в часі світової війни. В своїй станиці показували вони мені ручні ґранати, які відобрали одному терористові, опісля розстріляному".

Далі пише автор, що його завели пішком на границю, куди автом все ще небезпечно їхати, „бо пальці лежать тут все ще на рушничному язичку". „Ми пройшли небагато і наткнулись на сторожу цих молодих людей у сіро-синіх одностроях. Я зайшов у розмову з одним з їхніх провідників, що завісив на той семестр студії на кілок, щоб могти послужити своїй батьківщині. Молоді мужчини в одностроях належать до „Січі", національно-військової організації карп. українців. Студент, з яким я говорив, був як запасний старшина чсл. армії поручником у „Січі", отже займав, відповідно до орґаніз. приписів цієї формації, той сам ступінь, який мав підчас своєї військової служби. „Січ" оснувалася в Карпатській Україні перед 4 місяцями. Вже саме її імя є програмою. „Січ" була колись твердинею українських козаків і тодішні січовики боролися як добровольці за свободу своєї батьківщини проти турків і москалів... Командантом „Січі" в Карп. Україні є сотник Клемпуш. Він походить із заможньої гуцульської родини і боровся вже за ту українську републику, яку заснували були гуцули в 1920 році з сьогоднішнім румунським містом Мармарошом як столицею... „Січ" числить сьогодні яких 15 тисяч людей. Підчас одного обходу в столиці Хусті можна було ствердити, що ця формація вміє держати дисципліну і переповнена захопленням для своїх завдань. У приграничних смугах вона озброєна і робить, хоч і не вповні одностайно уніформована, воєнне, свіже й самопевне враження.

Місячник гітлерової молоді **„Вілле унд Махт"** приніс у числі 1. 3. статтю п. н. „Карпатська Україна закріплена", де критикує гостро ґен. Прхалю

П. Т. Селектон, радіотехнічна спілка у Львові.

„З Вашого 5-лямпового відбірника, який я отримав перед місяцем дуже вдоволений, під оглядом голосу і селективности і зверхнього вигляду і дуже дякую за прецезійне викінчення.

Войнилів, 30. І. 1939. Др. Белей.

Самоуправні вибори.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

В тернопільському повіті відбудуться громадські вибори 11. березня ц. р. За винятком 2—2 громад на всіх 90 (Кипячка, Пронятин), де предсідниками комісій є українці, в усіх інших покликано до виборчих комісій поляків, а українці, як навіть є, то хіба в заступниках, які врештою не мають ніякого значіння при виборах. У багатьох селах, коли зпоміж місцевих поляків не було кого покликати на предсідника комісії, покликано дооколичних поляків, хоч вони не знають ані місцевих відносин ані місцевих людей. Місцевих українців зовсім не взяли під увагу, хоч між ними є люди, що могли б зовсім добре виконувати функції предсідників комісій. Точні дані про склад виборчих комісій у повіті зберемо й подамо до відома пізніше. Зібрані числа стануть напевно доказом, що при іменуванні виборчих комісій майже зовсім зіґноровано українське населення.

Це тимбільш маркантне, що саме з польської сторони пішли всюди аж надто настирливі пропозиції компромісів. Речниками компромісів є війти, солтиси, вчителі, постерунки. Найбільше рухливости у справі компромісів виявили делеґати Повітового Виділу пп. Антоняк і Мазур. Вони переміряли нашвидко здовж і поперек цілий повіт, навязуючи переговори з українськими виборчими комітетами й виборцями. Ці панове звичайно висували проект компромісу в такій формі: В котрій громаді є 4—6 поляків, то їх треба взяти до ради всіх; де є 80—90% українського населення, там повинно бути пів-на-пів або навіть 1 поляк більше, як це пропонував у Курниках війт волости Лозова; в котрій громаді є нашого населення 50—80%, там пропоновано польських радних 60—70%, а де число українців нижче 50%, там уже про компроміс нема мови... Очевидно, такі пропозиції мали протилежний наслідок. Українське населення стояло твердо при своїх вимогах справедливого поділу мандатів. У таких випадках панове, що пропонують **такий „компроміс"**, тратять рівновагу, денервуються, лютяться і витягають не дуже „компромісові" арґументи. Вслід за цим ідуть погрози, кпини з наших національних ідеалів, обезцінювання наших провідників та українського руху і т. п.

„Компромісові" поїздки панів з Повітового Виділу мали на меті вивідати про настрої українського населення. Показалося, що і настрої не сприяють компромісам, коли при компромісовому розподілі мандатів хочуть зіпхати українське населення до ролі меншевартного елементу. Українське село сьогодні вже настільки свідоме, що не позволить себе обезцінювати. У звязку з виборами воно виявляє непохитну поставу й готовість боротися за свої справедливі права, хоча ріжні чинники намагаються знівечити цей настрій і підем. Українське село піде одною лавою до цих виборів, хоч і знає, що в багатьох випадках його сила буде спаралізована.

Ось кілька прикладів з передвиборчої акції:

Як до соймових виборів списи управнених до голосування були аж занадто солідні (хоч тоді багато людей не йшло голосувати), так тепер при громадських виборах ці списи просто фатальні. Виходить, що від соймових виборів дотепер у нас сотні виборців повмирали. В Гаях Великих забракло у списах коло 400 виборців, у Луці Великій коло 300, у Ладичині коло 250, у Глубічку Вел. коло 100, в Мишковичах коло 100, в Острові коло 80, у Скоморохах 33, у Слобідці 20 і т. д. і т. д. Реклямуючи своє виборче право, українські виборці відразу натрапили на великі перешкоди. В деяких громадах (Лука Вел., Мишковичі, Чортория та ін.) комісії забарикадувалися лавками і взагалі не дали змоги виборцям переглядати списи. Провірка списів у цих селах відбувалася так, що виборець від дверей (бо далі його не пустили) питався, чи він є вписаний і предсідник шукав за ним так довго, як йому подобалося.

В Луці Великій не прийняли ані поодиноких реклямацій, ані гуртової реклямації 215 виборців без подання причин, в Острові відкину-

як письменні реклямації 87 невписаних виборців, тому, що були писані по українськи, в Гаях Великих предсідник зажадав від реклямантів посвідки замешкання у волости, метрикальних витягів і судових посвідок, що не були карані, і на 400 реклямантів не вписав майже третини, що не мала тих документів; у Слобідці не прийняли 20 реклямацій в українській мові, в Мишковичах, Луці Великій, Янківцях предсідник толерував пересиджування польських виборців цілими годинами, мовби на те, щоб минули урядові години (що і сталося!), в Луці Великій стояли при дверях стражаки і стшельци та не впускали виборців до льокалю і т. п.

У списах виборців знайдено багато „мертвих душ" і малолітніх, звичайно поляків. Реклямацій наших виборців, щоб їх скреслити, не прийняли в Острові, Гаях Великих та ін. В Янківцях предсідник, волосний писар Овсяк, вибив собі на цикльостилі готові повідомлення про скреслення малолітніх і караних зі спису виборців і доручив понад 100 особам, уродженим у роках від 1889—1915 (гарні малолітні!) і караним за проступки, за які закон не передбачує утрати виборчого права (адміністраційні кари). Це повідомлення доручено вже по внесенні листи кандидатів, а що частина скреслених кандидувала, то листа лишилася неповна. Таксамо скреслено караних, хочби за найменші провини, у Стегниківцях, Петрикові, Чорториї та ін. Зате поляків, караних навіть за більші проступки (краліж), не тільки не скреслено, але навіть допущено кандидувати на радних (Гаї Шлях.).

В останніх днях почалась історія з прізвищами кандидатів. Сталося це тоді, коли всі спроби „компромісів" не довели до нічого. Предсідники комісій почали поголовно скреслювати з українських лист чолових кандидатів, яких прізвища ріжнилися закінченням від урядових списів. У Чистилові скреслено 13 кандидатів на 32, у Курівцях 27 на 40, у Висипівцях 20 на 32,у Воробіївці 28 на 32, у Купчинцях 8, у Стегниківцях 7, далі у Слобідці, Глубічку Вел. і т. д. і т. д. Ці поскреслювані листи кандидатів виглядають так, що нема на кого голосувати. Але на це є в головах предсідників спосіб: скумулювати ці воперовані листи з польськими чи напів-польськими (Воробіївка, Курівці), що є очевидно протизаконне. Це має бути остання спроба „зробити компроміс". Отже напр. Шумський не може бути радним, бо його вписано у списі Шумскі, Полигач — Полиґач, Кметь — Кмет, Богач — Боґач і т. д. і т. д.

У Мишковичах і Гаях Великих предсідники в одному з трьох днів, призначених на реклямації, скоротили собі по годині час урядування, в Дубівцях довідалися люди щойно 3-го дня виложення списів про оголошення виборів, в Ігровиці аж 27-го лютого, тобто останнього дня, коли можна було вносити листи кандидатів і т. д. і т. д.

Ці факти — це тільки частина передвиборчих практик, які розпаношились у багатьох селах повіту. На інтервенцію наших селян і членів Повітового Виборчого Комітету адміністраційна влада обіцяла видати відповідні розпорядки, щоб усунути ті зловживання. Та при цьому дехто з адміністраційних чинників не крив свого невдоволення з самостійного становища українських виборців і визав це з тим фактом, що українські політичні партії займаються виборами (а хтож має займатися; чи у поляків інакше?). Постава нашого селянства до виборів справді самостійна і випливає з відчуття нашого положення. До цього причинилися ще й недоречні пропозиції компромісів, які наглядно кривдять нас і викликали таку, а не іншу реакцію українських виборців.

Українські виборці в Тернопільщині у звязку з цими виборами нічого більше не хочуть, як тільки тих обєктивних умовин, що їх мали поляки при громадських виборах у корінній Польщі. Адже вже в передвиборчих практиках ми бачимо злу волю виборчих комісій, які не криються з тим, що хочуть перевести вибори „по свому". Українські виборці хочуть, щоб заяву прем. Складковського про чистоту виборів респектували ті, що мають вибори переводити.

За нові джерела заробітку для нашого села.

По наших селах і містечках є кільканацять тисяч ткацьких варстатів і щонайменше стільки саме людей, що вміють ткати. Більша частина тих варстатів скупчена по ткацьких селах, де в кожній хаті є варстат і особи, що вміють на ньому працювати. Там ткуть здебільша лиш на потреби власного господарства і тільки надвишку полотна продають. В інших околицях, де ткачів менше, вони ткуть для інших за заплатою. Одначе тієї роботи мають вони небагато і заплата за неї невелика, бо і матерії, що їх ті ткачі виробляють, небагато варті. Наше сільське полотно здебільша грубе й нерівне і село не хоче вже в ньому ходити та вживає його тільки на міхи, верети, стирки, а в найкращому випадку на рушники і простирала.

Чи воно мусить так бути? Не конечно! Ось нпр. у Чехії, чи навіть у деяких околицях Польщі (Коросно, Корчин), сільське ткацтво дає населенню поважні доходи, бо там виробляють гарні тканини, на які є попит і добра ціна. Збутом виробів займаються ткацькі спілки та окремі підприємці. Те саме можливе та потрібне й у нас. Сирівець маємо здебільша свій і подостатком рук до праці. Треба тільки підвищити якість виробів і наладнати збут.

Якість тканини залежить від якости пряжі, від способу її виткання і від викінчення тканини. Сільська пряжа у нас здебільша погана: груба й нерівна, бо наші селяни ще не вміють якслід її приладжувати. Вчить їх цього „Сільський Господар" і ця праця зачинає поволі давати висліди.

Добре вироблення (виткання) пряжі залежить передовсім від умілости ткача. У нас ця вмілість стоїть дуже низько. Ткачі працюють примітивним способом на перестарілих варстатах. Добрих ткачів незвичайно мало. Щоб зробити сільське ткацтво більше дохідним, треба перешколити ткачів, навчити їх працювати краще і скоріше та виробляти ті речі, на які є більший попит і вищі ціни.

З тою метою Рідна Школа у Львові підготовляє **піврічний курс для дошколу вже вивчених ткачів,** які хочуть краще вишколитись у свому ремеслі. На курсі будуть учити таких предметів: технольоґія волокна льняного, бавовняного і шовкового; основні відомости про білення і крашення волокомних матеріялів; наука про ткацькі сплети і виріб взористих тканин; виріб тканин льняних, бавовняних, шовкових і вовняних; калькуляція тканин; відомости про викінчування тканин; будова поспішних ткацьких варстатів і перерібка примітивних сільських варстатів на поспішні, практична праця на ручних і машинових варстатах.

Наука триватиме 5 і пів місяця. Оплата за науку 115 зол., себто 5 зол. вписове і по 20 зол. за кожний місяць, платних на початку кожного місяця.

Покінчення курсу дасть ткачеві змогу працювати краще, виробляти речі вартісніші і більше на них заробляти. При кооперативному наладнанні закупу сирівців, передачі до апретури і збуту готових виробів зможуть добре вишколені ткачі мати постійний зарібок цілий рік.

Крім того вони зможуть працювати як інструктори: дошколювати інших ткачів у своїй околиці, вчити їх перероблювати старі варстати на поспішні й опісля давати їм пряжу до перерібки, себто працювати як майстри при похатному виробництві.

Також у більших промислових ткальнях, які вже зачинають у нас повставати, добре вишколені ткачі знайдуть завжди добре платний заробіток.

Кошт науки 115 зол. розмірно малий у порівнанні з тим, що коштує наприклад у середній школі. До того знання, здобуте на такому курсі, дає відразу змогу заробітку. Тому варто, щоб якнайбільше наших ткачів з цього курсу скористало. Зголошуватись на адресу: **Головна Управа Рідної Школи, Львів, вул. Оборони Львова 12. (раніш: Сикстуська 46).** Р. Б.

Національне командування приготовлюється до останньої офензиви

І НЕ ПРИВЯЗУЄ ВЕЛИКОЇ ВАГИ ДО ПОВСТАНЬ.

БУРҐОС. ПАТ. Приготування до великої офензиви йдуть дальше. Політичні кола Бурґосу не сподіються, щоб червоні відразу піддалися. Вони не привязують більшої ваги до повстань, що вибухли в кількох місцевостях, м. ін. в Картахені. Мабуть вистане загрозити мадридський фронт, щоб заломити опір червоної армії.

„РАДІО НАСІОНАЛЬ" ВЗИВАЄ ЧЕРВОНИХ ДО КАПІТУЛЯЦІЇ.

БУРҐОС. ПАТ. „Радіо Насіональ" оголосило заклик до червоних міліціонерів, щоб вони піддалися, бо всі дальші спроби спротиву є безнадійні.

ХАРАКТЕР „РАДИ НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ".

МАДРИД. ПАТ. В „раді народньої оборони" згуртувалися республиканці, соціялісти та професійні спілки. Вони хотять привернути внутрішній лад та протиставитися національній офензиві.

СТАНОВИЩЕ ҐЕНЕРАЛА МІЯХИ.

Більшість військових командантів виповіла послух Неґрінові та піддалася „раді народньої оборони". Ген. Міяха відбув розмову з Неґріном та виїхав на нараду з Казадом.

Казадо заявив Неґрінові, що він усунений з премієрства та що його приказів ніхто не буде виконувати. Можливо, що його заарештують.

Рада народньої оборони заборонила виїзд з еспанської території.

НЕҐРІН УСТУПИВ.

БІЛЬБАО. ПАТ. Неґрін повідомив телеґрафічно голову кортезів Баррія, що з огляду на державний переворот він уступає.

Мадридська радіовисильня повідомляє, що Неґрін та інші відповідальні за розгром катальонської армії стануть перед судом.

Цікаве, що саме напередодні перевороту Неґрін усунув Казада з його становища.

НАЦІОНАЛЬНІ ЕСПАНЦІ ПЕРЕМОГЛИ В КАРТАХЕНІ?

БУРҐОС. ПАТ. „Радіо Насіональ" повідомляє, що картахенські повстанці борються дальше, а червоні кораблі втікли у невідомім напрямі.

В добре поінформованих колах Бурґосу припускають, що повстанці в Картахені осягнули мету і небавом зовсім опанують місто і пристань. Це становитиме початок аґонії червоної Еспанії.

МАДРИД. ПАТ. Мадридський уряд твердить у короткім комунікаті, що червоні опанували положення в Картахені. Зрештою фактичний стан невідомий, бо телефонічна сполука між Мадридом і Картахеною перервана.

УТІКАЧІ З КАРТАХЕНИ.

В Орані (Альжир) причалили 4 еспанські воєнні літаки; їхню залогу становило 80 старшин та вояків.

Один еспанський літак зі 7-ма людьми залоги причалив у Казаблянці в Мароку.

ПЕРЕГОВОРИ У МАДРИДІ.

„НЕГРІН У СВОЇМ ЗЛОЧИННІМ, ДУРНІМ УПОРІ ЗМАГАВ ДО ТОГО, ЩОБ ЗБАГАТИТИСЯ КОШТОМ ЕСПАНСЬОГО НАРОДУ“.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮЗ. ПАТ. ЯК ПОДАЮТЬ З МАДРИДУ, ВИБУХЛО ТАМ ПОВСТАННЯ З МЕТОЮ ПОВАЛИТИ УРЯД НЕГРІНА. НЕГРІНА УСУНЕНО, ВЛАДУ ОБНЯЛА „РАДА НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ“.

МЕТОЮ ПОВСТАННЯ НЕ Є ПРИЛУЧИТИСЯ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ.

„РАДА НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ“ ОБНЯЛА ВЛАДУ.

Мадридська радіовисильня оголосила минулої ночі таку вістку: Повстала „Рада нар. оборони“, яка заняла місце уряду Неґріна. До неї увійшли: полк. С. Казадо, віцепрезидент парляменту Бестейро та соціялдемократи М. Сан Андрес, Е. Баля і Г. Марін.

ПРОГРАМА НОВОЇ МАДРИДСЬКОЇ ВЛАДИ.

Ґен. Казадо виголосив перед мікрофоном коротку промову, в якій заявив, що нова влада вестиме війну аж доки не осягне почесних умовин мира.

ОСУД НЕГРІНА.

Опісля відчитано маніфест „Ради нар. оборони“, яка стверджує, що уряд Неґріна не здав іспиту зрілости та виявив повну нездарність. Ситуація небезпечна, тому треба було негайно відібрати владу від людей, до яких ніхто не має довіря. Неґрін та його міністри поробили для себе ріжні привілеї та приготовлювалися до втечі.

Маніфест взиває населення до обєднання й оборони.

Також інші промовці ствердили, що Неґрін у своїм злочиннім, дурнім упорі змагав до особистих цілей — до збагачення коштом еспанського народу та хотів утекти зі зрабованим майном за кордон. Неґрін — це зрадник, якого оплачували ті, що намагаються викликати міжнародню війну. Неґрін допустився злочину не лише супроти Еспанії, але й супроти людства.

Жиди домагаються паритету в Палестині

ТА ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ВСЕАРАБСЬКУ ФЕДЕРАЦІЮ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Жидівська делеґація на льондонську конференцію предложила ось яку контрпропозицію:

До року залишиться в Палестині дотеперішній режім, щоб довести до загального успокоєння. Опісля збереться конституанта, зложена пів на пів з жидів і арабів; вона опрацює конституцію, що обовязуватиме 10 років. За той час жидівська іміґрація буде продовжуватися, так, щоб по 10-ох роках жиди становили половину населення Палестини. Тоді Палестина стане двонаціональною державою та ввійде в федерацію з Іраком, Єгиптом, Савдією, Трансйорданією і Єменом.

Без сумніву араби відкинуть цей проект.

Відозва еміґраційного уряду УНР.

Уряд УНР на еміґрації ще 22. січня, у роковини IV. універсалу, видав відозву, яка тісно навязувала до актуальних міжнародніх справ та міжнароднього шуму, що вибух у звязку з питанням Карпатської України. Ми тієї дуже гарної відозви не містили виключно тільки з цензурних оглядів, але на бажання деяких кол зпоміж української еміґрації радо реєструємо сам факт її появи, як безумовно важний причинок до історії української політичної еміґрації та характеристики її діяльности. Відозва говорить про актуалізацію української проблеми. Цікавий той уступ відозви, в якому кажеться про активну дипльоматичну діяльність еміґраційного уряду УНР у часі конференції у Ґодесберґу та Мінхені в користь карпато-української справи. Під відозвою підписи пп. Вячеслава Прокоповича й ґен. Володимира Сальського, як голови уряду УНР на еміґрації та міністра військових справ. Повний текст відозви появився у „Тризубі“ ч. 3-4 з дати 22. І. 1939.

ЩЕ ОДИН ЗАКОРДОННИЙ КОРЕСПОНДЕНТ У ХУСТІ.

ХУСТ. КУП. До Хусту приїхав кореспондент „Нае Фрае Прессе“ Вальтер Габіґер, щоб на власні очі переконатися, чи правдиві мадярські вістки про положення в Карпатській Україні. Він заявив, що Хуст зробив на нього дуже добре враження.

Здоровий прояв.

XXX. виказ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі Вп.: Союз Українських Кооператив Підгайці 100, Левицький Е. Билобжекі Опочиньске 19.50, кооператива „Надія“ Підвірянець б. Комарна 15, гр.-кат церква Розгадів (Зборів) 12, гр.-кат. церква Ульгівок б. Угнова 10, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Ярослав (з просфори в Дубні) 11.42, Злотчанський Віктор Плоцьк (складка) 5, кооп. „Сільський Господар“ Соснина б. Ярослава 10, Дякова Людмила Немирів 8, Філія Союзу Українок Делятин (з просфори) 20, Кружок Р. Ш. Журавно 40, чит. „Просвіти“ Нагірянка б. Бучача (з просфори) 4, Денис Стельмах Суховоля б. Львова 10, Затхеєва Левка Торунь 17, Районова Молочарня Вікно б. Скалату 10, Ірина і д-р Стефан Бурак Коломия 2, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Добромиль 52.57, Кружок „Сільського Господаря“ в Кійданові б. Бучача (з куховарського курсу) 15, „Союз Українок Америки“, відділ 16 Дітройт 10 дол. — 52.40, Вовченко Прокіп Люблин 8, гості на весіллі Евгенії Полішук і Володимира Гасая Токи 8, Оробцева Лідія Цеблів б. Белза (принятий гонорар за ведення куховарського курсу при кружку Союзу Українок у Цеблові) 20, Кружок Р. Ш. Заліщі Старі 10, о. Чикало Осип Бенева б. Підгаєць 30, читальня „Просвіти“ Бишів б. Сокаля 9, Войтович Стефа Домбек б. Млини 8, Жіноче Товариство ім. О. Басарабової Едмонтон Альта Канада 10 дол. = 52.20, Р. Г. Львів 100, Т-во „Основа“ Львів 10, Шубертівна Юлія Львів 10. Д-р Бошко Петро з Немирова б. Львова справляє, що тільки 20 зол., оголошених у „Здоровому прояві“, є його особистим датком, зате других 20 зол. походять з добровільних датків громадян. (Продовж. буде).

ПАМЕЛЯ ФРАНКО.

Брехня.

Скоріше як перед мінутою, ця думка не ввійшла ще до голови Міка. Перед мінутою,— затуливши до половини очі та до половини відчинивши губи, правою рукою мляво придержував танцюристку Джоіссу і совгаючи обома ногами за легко побудливим тактом музики,— він не був більше оживлений, як кожний інший молодий парубок, що танцював ось тут біля нього на тій самій пятиметровій долівці бару. Ум його теж небагато задавав собі труду. У голові здіймався легенький шум, щось гейби відгомін реву, який спричинив диригент джезбенду своїм саксофоном. Мік дивувася, яким то способом йому вдалося заробити вісім соток франків до останньої суботи. Він став в памяті укладати два листи рівночасно: — один до Аталянти, графині де Віліей, і другий цілком відмінний до свого батька у Льондоні.

Серед того всього зродилася в голові його ця нова думка і розяснилася в його очах мов електрична іскорка. Він її схопив і зважив, розтулив губи і вимовив. Йому довелося повторяти її що раз голосніше, бо музика джезбенду шуміла що раз голосніше, а один з музикантів підвівся і кинувся раптом навколішки, співаючи крізь бляшану трубку магічні слова:

Несеться танґа мрійний чар,
Охопив душу любий жар,
У крутежі ясних примар
Ввесь світ міниться..

Перемагаючи супротивну хвилю пісні вимовив Мік ще раз: „Джоіссо, завтра я буду мусіти вертатися домів“.

— Що таке, любенький? — Уста і брови Джоісси вказували, що вона його не дочула.

— Вертатись домів завтра мушу.

— Завтра? До Льондону?

— Авжеж, що завтра!

Ця брехня була для нього за нова і непідготована, і він ждав, поки Джоісса сама не промовить.

Вона сказала:— Тиж не мав їхати так скоро.

— Мав. Мушу.

— Міку, любчику, якже це?

Він завагався. — Мені самому дуже прикро, та я дістав телеграму від батька нині по обіді. Дуже важна справа.

Музика перестала грати. То було в другій половині ночі. Вони танцювали в Парижі у барі „Коробка“ на Монпарнасі, у вузенькому, закопченому льокалі, що гомонів від американської музики і від американських акцентів. На стінах мальовані звірюки ганяли за мальованими тубільцями, а мальовані пальми виростали понад мальованих ставків. Стеля заповнена мальованими малпами, що зизом і боязко глядів на танцюристів. Тіснота, що і рушитися нікуди. Самий бар, танкова кімната і роздягальні витискали гостей. Гості, американці та англійці, порушалися насилу ліктями. Два кельнери, що носили напитки високо понад своїми головами, — дівчина, що продавала ляльки, — хлопець, що продавав закуски, — дівчата і молодці, що співали чудні пісні, — всі вони ліктями і насилу протискалися через глоту.

Мік Рідель і Джоісса Наш не мали особливої симпатії до цього льокалю. Джоісса проживала постійно в Парижі і знала добре цілий Монпарнас. Мік, що був її суджeним і приїзджав до Парижа частенько, коли тільки міг, любив думати про себе, що він усе знає.

Тепер вони глянули одне на одного переходячи долівкою, що духом прочищувалася від гостей. Ніодне з них не мало на собі вечірнього строю. Джоісса, гарненька червоноголовка, була у вовняній сукончі. Довкола неї була якась атмосфера енерґії, якби збиралася ще перед сніданком до верхової їзди у Бульонський ліс. Мік, чорноокий, з дещо забрукним виглядом, видавався ніжний і виглядав на такого, що зараз положиться спати і перед одинацятою не збудиться. Він хутко попровадив товаришку на кінець кімнати до місць, за той час позасідали два молоді еспанці. Ті уступили вибачаючись ломаною французчиною. Серед шуму і натовпу нарешті посідали.

Брехня Міка тріпоталася між ними, гейби заткнута на вітрі хоругвка. Та він її не жалував. Попиваючи шумкий напиток, він обробляв свою ідею, наче різьбар обтісує свою статую. Він був чимось захоплений і надхнений. Надхнений любовю! То не була оця любов до Джоісси, що робила його чутливим то маломовним наперемінy, за останніх вісім місяців. То була якась цілком новітня любов. Любов вища, елеґантна, звязана з готелем Ріц і з площею Вандом. Віліей перебував в той час у північній Франції і мав вернутись аж у суботу... Мік лишався у Франції теж до суботи. А нині був вівторок. Тому то він заповів Джоіссі, що завтра покидає Францію. (Далі буде).

Перед коронацією Пія XII.

РИМ МАНІФЕСТУЄ СВОЮ РАДІСТЬ.

Людність Риму має намір дати папі Пієві XII. дарунок у формі папської тіяри, щоб заманіфестувати свою радість з приводу вибору папою римлянина. Останній папа римлянин сидів на Петровому престолі 218 літ тому.

150.000 ЛЮДЕЙ ХОЧЕ БАЧИТИ КОРОНАЦІЮ ПІЯ XII.

Коронація Пія XII викликає загальне зацікавлення католицького громадянства. До майстра папського двору, монс. Сант Ельї вплинуло вже коло 150.000 прохань за карти вступу. Тимчасом ватиканські друкарні підготовляють тільки 45.000 карт вступу. Але що торжество коронації відбуватиметься у зверхній льоджії святині, тому зможуть приглядатися сотні тисяч осіб зібраних на площі св. Петра. По коронації Пій XII. поблагословить народ. Часописи здогадуються, що до коронації вжиють тіяри, яку мілянці подарували Пієві XI.

Премієр Складковський у Східній Галичині.

ЛЬВІВ. ПАТ. У днях 5-го і 6-го березня п. р. премієр і міністр внутрішніх справ ген. **Складковський** перевів інспекцію на терені трьох південно-східніх воєвідств.

Першого дня премієр відбув у львівському воєвідстві конференцію з воєводою Біликом, після чого перевів пробний алярм у шваброні резерви поліції. По перегляді інших відділів поліції премієр у товаристві львівського воєводи поїхав самоходом до Стрия, де чекав уже станиславівський воєвода **Ярецький**. У Стрию премієр відбув конференцію зі старостою, потім **обїхав стрийський та долинський** повіт, де перевів інспекцію стійок КОП-у на польсько-чеському кордоні.

Другого дня своєї інспекції премієр відбув у воєвідстві у Станиславові відправу з **трьома воєводами:** львівським **Біликом**, станиславівським **Ярецьким** і тернопільським **Маліцьким даючи їм диспозиції та розпорядки в актуальних справах.**

Після інспекції компанії резерви поліції премієр відїхав зі Станиславова разом з воєводами через **Нижнів, Монастириська і Підгайці до Бережан**, де відбув конференцію зі старостою та перевів інспекцію місцевих поліційних одиниць. У звязку з недавнім убивством у селі Дрищеві команданта постерунку Віталіса Коґачевського премієр передав на руки бережанського старости 500 зол. як негайну допомогу для батьків убитого поліціянта.

З Бережан премієр поїхав разом з воєводами через **Поморяни, Зборів до Тернополя**, де відбув конференцію у воєвідстві і відїхав до **Підволочиськ.** Перевівши там інспекцію місцевої станиці КОП-у відїхав поїздом до Варшави.

„Маємо тут до діла з віденським арбітражем".

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У МІНІСТРА ҐРІҐОРЕ ҐАФЕНКУ У ВАРШАВІ.

В понеділок, 6. березня, тобто в третьому дні побуту румунського міністра закордонних справ Ґріґоре Ґафенку у Варшаві, відбулася у нього пресова конференція, в якій взяло участь кількадесять представників польської преси та закордонні журналісти.

Міністр Ґафенку заявив, що стрінувся у Варшаві з великим зрозумінням інтересів Румунії та її щирої мирної політики. Таке саме зрозуміння стрінув він недавно в Білгороді і перед десяти днями в Букарешті на конференції балканського порозуміння. Це зрозуміння є доказом, що **є дух приязни, яка розвивається у регіоні східньої та південно - східньої Европи.** Ця приязнь не спрямована проти нікого, навпаки вона змагає до розвитку найкращих взаємин з усіми сусідами.

Далі міністр Ґафенку повідомив, що обговорив з міністром Беком міжнародне положення, дійшов до порозуміння й узгіднив політичну акцію обох держав у всіх проблємах, у яких вони зацікавлені. Обговорив теж економічні і транзитні справи, (проект продовжити залізничу злуку Варшава—Букарешт через Дунай до Софії і Сальонік), узгіднив з міністром Беком становище, що **жидівську проблему можна розвязати єдино в широкій міжнародній площині**, хоч — відповів це на спеціяльно поставлений запит — ця проблема не вяжеться з кольоніяльною справою.

На спеціяльний запит про Карпатську Україну міністр Ґафенку заявив, **що цю справу вони розглянули дуже докладно, таксамо зрештою, як інші проблеми, що цікавлять Польщу та Румунію. „Маємо тут до діла** — казав міністр Ґафенку — **з віденським арбітражем. Будемо слідкувати з увагою і в дусі повної згоди майбутній розвиток подій".**

Вкінці міністр Ґафенку ствердив, теж на запит, що румунський уряд змагає до наладнання якнайкращих сусідських взаємин з Мадярщиною.

Пополудні румунський міністр відїхав з Варшави, де його на двірці прощав міністр Бек та багато інших достойників. На головному двірці у Львові міністр Ґафенку висів з поїзду та відбув розмову з представниками влади, що прийшли його попрощати: начальником Харевичем, городським старостою Клімовом, директором залізниць Ґроссером та румунським консулем.

На двірці у Львові мін. Ґафенку довідався про смерть премієра Крісті.

—o—

Червона Еспанія програла партію.

НОВИЙ УРЯД У МАДРИДІ.

Мадридське радіо повідомило, що там створився новий уряд національної оборони під проводом ген. Міяхи.

Рух, що довів до створення національної ради оборони і нового уряду, поставив собі мету: загальне спасення і чесний мир. Необхідність зберегти країну перед непередбаченими подіями або панікою внаслідок військової поразки віддала положення в руки військових. Коли Неґрін, не зясовуючи собі положення, хотів накинути свою волю спираючись на вождів катальонської армії, вибухла реакція. Новий уряд поробить негайно засоби, щоб вилднати чесний мир із думкою про майбутнє еспанського народу.

ЛЮДИНА, ЩО МОЖЕ ПОРОЗУМІТИСЯ З ҐЕН. ФРАНКОМ.

Голова кортесів, Мартінез Барріо, що після уступлення Азані повинен був виконувати обовязки президента, але не згодився на те, висловив свою велику радість з приводу повороту ґен. Міяхи до Мадриду. „Це людина — сказав Барріо кореспондентові агенції Авас — що може **порозумітися з ґен. Франком, щоб разом з ним привернути спокій в Еспанії.** Я заявив це кілька разів Азані, як ми покидали Барсельону. Я повторив йому це ще недавно в Парижі."

Барріо **заявив повну солідарність з новим мадридським урядом у змаганні, щоб якнайшвидше скінчити війну.**

ВІЙНА АЖ ДО ПОВНОЇ КАПІТУЛЯЦІЇ.

Уряд у Бурґосі зберігає повну резерву супроти нового положення в Мадриді. Ґен. Франко — кажуть тут — вже кілька разів зясував свої напрямні: війна з червоними аж до повної капітуляції. Військова машина ґен. Франка вже готова. Справа мадридського уряду — це виявити намір ощадити червоній Еспанії нових терпінь. Новий мадридський уряд вже признав, що червона Еспанія програла партію.

ЧЕРВОНІ РОЗЛІТАЮТЬСЯ З ЕСПАНІЇ.

На летовище в Орані (Альжир) прилетів у понеділок рано з Еспанії літак з 8 пасажирами, здебільша москалями. Між ними була одна жінка дуже подібна до Пасіонарії. Пополудні ще два літаки зі знаками червоного уряду привезли кілька цивільних осіб і летунських старшин, між ними державного підсекретаря в міністерстві летунства уряду Неґріна.

До Тулюзи прилетіли літаком в понеділок перед вечором премієр Неґрін і міністр закордонних справ дель Вайо з приватними секретарями. Пів години пізніше прилетіли міністри справедливости, праці, комунікації, освіти, внутрішніх справ, один без теки, двох підсекретарів та кількох вищих урядовців. Всі мають відїхати до Парижа.

—o—

Бельґійський парлямент розвязаний.

Після повороту з королівської палати премієр Пієрльо проголосив урядовий комунікат, в якому ствердив, що по дводенних спробах розвязати політичні труднощі бельгійський уряд вирішив однозгідно представити королеві внесок розвязати парлямент. Король підписав відповідний декрет і не прийняв димісії уряду, який виконуватиме свої обовязки аж до виборів, визначених на неділю 2-го квітня ц. р.

Відчитавши комунікат премієр Пієрльо звернувся до громадянства з закликом, щоб підготова до виборів проходила в атмосфері спокою і щоб усі мали на оці передовсім добро краю.

По широкому світі.

Єгипетський уряд ухвалив кредит у висоті міліон шістьсот тисяч фунтів на будову стратегічного і торговельного шляху, що лучитиме Єгипет з Палестиною.

Британська середземноморська фльота виплила на Атлянтик, де відбудеться друга частина маневрів, що почалися на Середземному Морю.

Магатма Ґанді щораз більше ослаблений. Коли намагався встати зімлів.

На військовому летовищі в Букарешті вибухла в понеділок пожежа, якої жертвою впав ганґар з кільканацяти літаками.

Японський міністр війни Ітаґакі зажадав нових кредитів на зброєння в сумі 1896 міліонів ен.

Число зареєстрованих безробітних в Англії на 13-го лютого ц. р. було 1,806.718, тобто на 142.308 менше, ніж було 16-го січня ц. р.

—o—

Міжнародній конкурс на картину.

Королівська академія мистецтв у Фльоренції, у проводі якої стоїть академік Феліче Карена, проголосила міжнародній конкурс на найкращу олійну картину довільного змісту і довільного розміру. У конкурсі можуть брати участь також закордонні малярі. Нагорода з фондації „Стефано Уссі" 50.000 лірів неподільна. Зголошення до королівської академії мистецтв у Фльоренції треба посилати найпізніше до 31-го березня, картини (передтим ніде не виставлені) до 30-го вересня ц. р. Ближчі інформації „Тоссно" (Варшава, Ясна 8, м. 5).

—o—

Україніка.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор" з 1. III. у передовій статті займається побутом міністрів Чяна і Ґафенку у Варшаві і завважує, що в розмовах цих міністрів з Беком заторкнено також справу Карпатської України, яку Варшава все ще уважає відкритим питанням. Пробував включитись у дискусію також відомий невдачник Фенцик, який — як пише „Обзор" — виголосив у Міскольці промову до мадярів, лаючи карпато-українських міністрів Волошина і Ревая большевиками й називаючи Карпатську Україну осередком большевицької пропаґанди. Одначе — підкреслює „Обзор" — ні в Берліні, ні ніхто у світі не вірить цим фенциківським тереревеням, бо „призначення Карпатської України є протисовітським ..."

СЛОВІНСЬКА ПРЕСА.

„Словенец" з 24. II. помістив передову статтю п. з. „Україна", яка представляє теперішній стан українських земель і погляди української ... заточенців на способи, як поліпшити цей стан ... з 2. III. приносить знимку премієра Карпатської України А. Волошина та світлину Хусту з ... кою про карпато-український сойм.

„Ютро" з 25. II. подало нарис „Тарас Шевченко" з нагоди 125-ліття уродин поета, написаний В. Борком, одним з найкращих знавців світового письменства.

Сторінка без політики.

Пророцтво Малахії.

(З приводу виборів папи).

При досліджуванні літературних джерел попадаються під руки відомости та матеріяли з ріжних ділянок людського життя не маючи нічого спільного зі сферою наміченого досліду. Вони бувають часами дуже цікаві і нераз зупинишся на них, хочби вони належали до чужих ділянок досліду. З приводу виборів папи пригадую собі, як мене зацікавила річ, яка належить до теольогічної сфери, знана в теольогічних колах, але мало знана ширшому загалові.

Хочу генетичним способом розповісти, як і чому ця справа мене зацікавила. Але що це торкається пророцтва, то мушу зазначити, що саме дослідники літератури себто поетичної творчости не можуть над пророчими явищами тільки знизувати плечима або їх відсувати як нісенітницю на бік. Ми маємо у світовій літературі багато зразків цієї таємничої „дівінації" — всевидіння людського духа. Сам наш Шевченко мав цю силу, а при читанню його псальм не можна вийти з дива, яка незвичайна гармонія панує між його словом і дійсністю нашої доби з визвольними рухами. У прозаічних творах Гайного є багато пророчих місць щодо майбутнього розвитку німецького духа і там найдемо всю духову будову нової Німеччини аж до її „поганства" включно.

Переглядаючи річники одного німецького літературного журналу з 1831 р. з Ляйпціґу, я знайшов там статтю про „пророцтво Малахії". Я кинув оком на кінець статті. Там було зазначено, що новови́браному папі Григорієві XVI. (1831—1846) належить у „пророцтві Малахії" пророче імя „де бальнеіс Гетрурiє" (з етруських озер). Біографія цього папи твердить, що дивним припадком долі він походив з околиць Етрурії. Природно, що моє зацікавлення зросло. Треба було ближче довідатись про це пророцтво. Воно досліджене і книги над ним замкнені. Якийсь невідомий латинський автор видав це пророцтво і без сумніву сам його написав на межі 15. і 16. віку. В цім пророцтві автор надав папам пророче імя із двох слів, з яких можна догадуватись про долю папів або історичні події їх доби та їх загальний характер. Починається пророцтво папою Келестином II. (1142 р.) і воно визначене для 110 папів від нього почавши.

Автор приписує це пророцтво ірляндському архиєпископові св. Малахії, сучасникові св. Бернарда (1091—1153), який про нього написав життєпис. Установлено, що це пророцтво сфальшоване автором а ті пророцтва, які там він виписав до своєї доби не були пророцтвами, бо автор жив при кінці XV. століття і йому легко було пророчити взад. Такі пророцтва поширюють і в новій добі дуже багато по руках а багато політиків є, мовляв, добрими пророками, тому, бо вони все кажуть, що „я казав, що так буде", але вже тоді, як подія сталась.

Пророцтва латинського автора обмежуються до своєї доби мабуть назвами геральдичних знаків, які кожний новови́браний папа вибирав собі для свого гербу як князь при владі не тільки церковний, але і світський. Але всі дальші назви цього автора треба вважати як виплід його пророчого духа і слід піддати їх критичному розборові, чи він перед історією втримається на своєму місці пророка чи його пророцтва виявляться як нісенітниці, які не мають нічо спільного з характером тої доби, для якої були призначені. Нас будуть цікавити ті доби, які мали для Европи рішальне значіння і ті, які близькі нашим новішим поколінням.

Пій VI., який жив за часів французької революції, названий у тім пророцтві „мандрівним апостолом". Як відомо, цей папа помер у Валенсії (1798). Він переспрявляв також з Йосифом II. про свій осідок у Відні. Добі Пія VII. (за часів Наполеона) визначене пророцтвом імя під гаслом „хижий орел". Чи можна краще імя придумати для тієї доби Наполеона, який ішов проти цілого світа під знаком орла і залишив по собі сина, нещасне „орлятко"? Влучне імя в пророцтві припадає Льву XIII. (1878—1903), одній з найвизначніших постатей між папами („небесне світло"). Наближаємось до доби приготувань до світової війни та її початку. Пророцтво говорить про цю добу Пія X. (1903—1914) як про „розгорілий огонь".

А сама доба світової війни і революції, доба Венедикта XV. (1914—1922) визначена пророцтвом як „знищена релігія", так, — знищена релігія, знищені народи, знищені людські дорібки. Ця доба заслуговує собі це пророче імя „знищення" в повному обсягу.

Свіжо померлий папа Пій XI. (1922—1939) названий пророцтвом „непохитна віра". Католицька Церква майже по цілому світі переходила за його панування пробу „непохитної" віри. Крім папи мусіли дати єпископи із своїми вірними доказ такої віри від Сибіру почавши, а кінчаючи на берегах мексиканського заливу.

Папа Пій XII., якого саме вибрали, має призначену пророцтвом назву „янгольського пастиря". Пророцтво має ще тільки сім назв для сімох папів, з яких останній названий „Петро Римський". Між ними мають бути ще: „пастир і корабельник", „квітка квіток", „чверть або пів місяця", „тяжка боротьба сонця", „слава оливної галузки". На цім вичерпуються пророцтва Малахії, написані в часі, коли часто люди чекали на кінець світа. Все-ж, пророцтва сягли на пять століть вперед!

Осип Безпалко.

Траґічна любов Франц Йосифа I.

I.

Відкриті тепер історичні матеріяли зацікавлюють неодного, хто знав дещо про останнього австрійського цісаря, зокрема тих, яким доводилося жити колись під „наймилостивішим скиптром" австрійської держави.

Останніми роками появилося чимало публікацій, яких темою є постать Франца Йосифа. Пишуть про нього генерали, міністри, амбасадори чужих держав і вчені історики, що не виходять з державних архівів і добувають на денне світло цікаві подробиці про його вдачу. Цим разом темою публікації став відомий єдиний замах на життя Франца Йосифа у Відні 86 літ тому.

Атентат.

Це було 18. лютого 1853. р. в год. 4-ій пополудні, коли „Цісарська Віденська Ґазета" намагаючися втихомирити дикі поголоски, що обігали в той день австрійську столицю, випустила надзвичайне видання, де дослівно писали:

„Саме нині довершено ганебного замаху на особу Їх Цісарської Величности. На Їх Цісарську Величність напав нині в годині пів до першої пополудні підчас проходу біля керитської брами скритовбивчо злазду якийсь тип і зранив цісаря кухонним ножем в особу потилиці. Лікарі оцінили, що рана не небезпечна. Убийника затримав негайно цісарський адютант. З нагоди щасливого виритування Їх Величности з небезпеки, відбудеться сьогодні в годині 6-ій веч. в катедрі св. Степана, богослуження." Це урядове повідомлення було закінчене лікарським бюлетином.

Мешканці Відня виривали собі просто з рук це надзвичайне видання і коли ввечір 23-літній тоді Франц Йосиф переїздив зі своїм двором вулицями міста до костела, люди клякали перед ним і молилися. Не було в той день ніодного дому у Відні, де у вікнах не горіли б свічки перед цісарським образом і на якому не маяли б австрійські прапори. Відень любив в засліпленню „свого цісаря" і всі старші тямлять ще нині силу авреолу, яким окружували австрійських монархів, а особливо Франца Йосифа. У всіх шкільних читанках були поміщені його портрети, а окремі уступи описували його „шляхотність і любов" до народів Австрії.

Та який був поправді Франц Йосиф? Загально було відомо, що цей замах був політичний, подібно як політичні були часті замахи на життя російських царів. Та нині виявили дослідники австрійської бувальщини, що так не було і політичним зробила його тодішня влада.

Схвилювання цісаря.

Пізнім вечором, у день замаху, знала вже віденська поліція про дійсний хід і причину замаху. Цісаря не спас, як писали, цісарський адютант граф О'Донел, але віденський різник Етенрайхер, що переходив тудй випадково. В урядовому звіті писали, що в критичний день цісар вибрався на прохід, дивитися непомітно на військові вправи, що відбувалися біля керитської брами. Тоді, коли придивлявся здалека вправам, вискочив зненачка з рову малий, непомітний, з недужим виглядом лиця чоловічок, з розвіяним довгим волоссям, у низькому мадярському капелюсі і вдарив цісаря ножем коло шиї. Франц Йосиф не втратив притомности, добув шаблю і тесаме зробив його адютант. Заки вони оба встигли вжити зброї, прискочив до замаховця різник Етенрайхер, що там опинився і дужим ударом пястука кинув замаховця на землю. Адютант прикликав дівчинку і попросив її викликати з недалекої касарні військову патрулю. Вояки прибігли, вхопили замаховця і сильно його побиваючи, поволікли за собою. Його били не тому, що не хотів іти, але тому, що кричав і проклинав цісаря останніми словами. Урядово описано як арештований кидався як божевільний і бив усіх довкола. Не написано того, що він не викрикував на політичні теми, як ганьбив цісаря і виговорював таке, що цісар паленів і збентежений не міг промовити ні слова. Цісар тупим зором придивлявся, як вояки насильно волікли хлопця стараючися замкнути йому рота сильними ударами пястуків. Цісар був такий схвильований, що навіть не доглянув своєї крови! Треба було його як дитину всадити до двірської карити та відвезти до недалекої палати архикнязя Альбрехта, куди прибули негайно лікарі і наложили раненому перевязку.

З любовної авантури політична.

Змовником, якого імя Франц Йосиф надто добре знав, хоч не бачив його ніколи на очі, був кравецький челядник Іван Лібені. В його помешканні в дільниці Леопольдштад переведено негайно трус, але при всіх зусиллях поліції, там нічого не знайшли. Факт, що тут іде не про політичну, а про любовну, інтимну авантуру цісаря, став дуже скоро відомий поліції, але ні вона, ні двірські чи урядові кола не могли допустити, щоб про скандал довідався ввесь світ. Тому рішено зробити з атентату таки політичну аферу, хоч і це не дуже було на руку австрійській закордонній політиці. Тому поліція всупереч правді видала звідомлення, що підчас трусу в помешканні Лібені „найдено дуже багато підозрілого матеріялу". Поправді поліція довідалася у сусідів майстрів та знайомих нещасного замаховця, що Лібені був дуже спокійним та зразковим хлопцем і за час свого двохлітнього побуту у Відні поводився просто без закиду. Всеж поліції наказано за всяку ціну вдержати строго політичний тон справи, при чому і тут видумали казку, що Лібені, маляр з походження, був членом мадярської військової організації самостійників, що хотіли відірвати свою країну насильно від Австрії. У своїй вдаваній запопадливости та обережности пішла австрійська влада навіть так далеко, що замкнула всі залізничі двірці та обставила шляхи, при чому поліція трусила дуже докладно всіх приїжджих чужинців, особливо тих, що їхали з Мадярщини. Рівночасно пущено поголоску, що мадярські самостійники-терористи готовлять дальші замахи на життя цісаря.

Тимчасом на поліції велося безупинне слідство проти Лібені, яким цісар дуже цікавився і казав предкладати собі щоденні звіти. Франц Йосиф не забув також про різника Етенрайха, який спас йому життя. Тому, що Етенрайх відмовився приняти від цісаря будьяку грошеву нагороду, наділив цісар, як писала тоді „Віденська Ґазета": громадянина і власника дому пана Йосифа Етенрайхера, що сильною рукою звалив з ніг скритовбийника Лібені, орденом Франца Йосифа, вручаючи його вчора йому власноручно в приявї цілої Ц. К. родини." Крім цього запросив Франц Йосиф Етенрайхера до себе на авдієнцію, представив його цісаревій та наділив додатково шляхотством. Також цісарський адютант граф О'Донел дістав командорський хрест ордену Леопольда.

Шевченківський концерт.

5-го березня ц. р. в салі „Атлянтік“ відбувся урочистий Шевченківський концерт. Для львівської громади була це справді урочиста подія, бо в цьому концерті збіглися три святочні моменти. По-перше — 125-і роковини народження Поета, по-друге — така рідка й небуденна подія, як український симфонічний концерт і по-трете — два нові українські симфонічні твори.

Відкрився концерт „Заповітом“, після чого знамениту промову виголосив **Остап Луцький.** Велике враження на слухачах теж зробила деклямація **Наталії Дорошенкової**, кол. драматичної артистки Українського Державного Театру в Києві, що оце мабуть уперше станула перед львівською громадою і по мистецьки, з глибоко відчутим патосом віддеклямувала „До Основяненка“ та „Псальми Давидові XII, LXIII“.

Позатим у програмі були музичні точки.

Злучені хори „**Львівського Бояна**“ і „**Сурми**“ в супроводі симф. орхестри відспівали під проводом **І. Охримовича** Лисенків „Туман хвилями лягає“, а під проводом самого автора **Людкевича** „Кавказ“, 1-шу частину. Твори ці, нашій публиці вже досить добре відомі, зробили помітне враження, особливо могутній своїм драматичним насиченням і штудерним опрацюванням „Кавказ“. Хор численний — понад 100 осіб — мав добру звучність, особливо мужеських партій, був гарно зіспіваний і ввесь час тримався певно, не зважаючи на важкі технічні проблєми в „Кавказі“. Було б ще краще, якби хор у свому співі виразніше передавав динамічні та експресивні нюанси.

Звучність і техніка орхестри теж була добра, а до її бездоганного виконання бракувала ще тільки одна-дві проби. **Микола Колесса**, безумовно наш найкращий диригент у Галичині, що диригував „Веснянками“ Людкевича і „Концертом“ Барвінського, зробив усе можливе, щоб ці твори вперше показати громадянству в якнайкращому виконанні, але показалося, що особливо „Веснянки“ Людкевича — твір технічно надто важкий, щоб в львівській орхестрі можна було домогтися бездоганного його виконання за три проби. Були місця, де, не зважаючи на зусилля диригента та на його виразні й дуже пластичні жести, орхестра слабо реагувала, але й були партії опрацьовані та виконані прекрасно.

Новий симфонічний твір Людкевича „Веснянки“ — це фантазія на теми Лисенківських веснянок. Хоч програма не писана, але це твір безперечно програмовий, що музичну побудову має дуже свобідну і як цілість може бути сприйнятий найкраще тоді, коли створити собі в уяві якусь поетичну чи зорову програму на тему веснянок. З формального боку вдаряє у „Веснянках“ Людкевича надзвичайно ріжноманітна і скомплікована ритміка, що органічно виплила з народньої ритміки веснянок і місцями попхнула автора аж до експресіоністичних виявів у цьому напрямі. Те саме можна сказати і про дуже барвисту інструментацію та закоханість у бляшаних інструментах. В інших відношеннях, як от у гармонії, в уживанні довгих рядів секвенцій, тощо, — Людкевич залишився вірний свому давнішому стилеві. Всеж назагал можна з приємністю ствердити, що Людкевич у своїй творчості стилем і темпераментом молодіє.

Фортепіяновий концерт **Барвінського.** Вже той один факт, що завдяки Барвінському можемо до нашої музичної літератури додати ще один фортепіяновий концерт, повинен наповнити гордощами кожного українця, який дорожить своєю культурою. В минулому ювілейному році Барвінського писали про нього досить, були і спроби характеристики його творчости, так що сьогодні нового додати можна небагато. Барвінський і далі лишився ліриком, глибоким, вдумливим, широким мельодистом і майстром краси звуку. Його кожна фраза і кожний акорд на фортепіяні та в орхестрі — це культура звуку, з пієтизмом опрацьованого завжди до детайлів. Орхестра Барвінського уявляє собою тіло звучне, компактне, але мяке і чутливе, в якому рідко виступають драматичні або героїчні звуки бляшаної групи. З формального боку цей концерт — твір одночастинний, у формі сонати.

Відограв концерт піяніст **Роман Савицький** з таким зрозумінням, розмахом і досконалим технічним опрацюванням, що кращого виконання автор собі мабуть не може бажати. Колиж додати, що в цьому „Концерті“ й орхестра під проводом **М. Колесси** мала свою найкраще виконану точку, то стане зрозумілим, чому публика найбільше вітала твір і його виконавця.

Уперше станув перед ширшою українською публикою новий український співак, молодий баритон **Теодор Юськів**, що відспівав Лисенка „Минають дні“ і „Гетьмани“. Голос у Юськова ліричний, з дуже приємним, мягким забарвленням, хоч може надто критий, через що і дикція не все була виразна. Співав з експресією, д. культурно й інтерпретував пісні Лисенка зовсім добре, в чому йому багато допоміг фортепіяновий супровід **Нестора Нижанківського.**

Закінчилося свято відспіванням національного гимну.

Цей Шевченківський концерт був переконливим доказом нашої культурної дозрілости, бо крім чисто мистецьких цінностей на естраді, можна було на ньому зробити два важні, відрадні спостереження. Перше — фреквенція громадян; не зважаючи на досить високі ціни вступу, саля була заповнена вщерть. Безперечно, частина публики прийшла виключно з пієтизму до Шевченкових роковин, але більшість ішла також слухати концерту, і не тільки йшла, а й їхала з далеких периферій цілої Галичини. І любо було глянути на те море голов, коли воно в мовчазному напруженні та з найбільшою увагою, цілою своєю істотою слідкувало за подіями на естраді. Виразно відчувалося, як ця маса заспокоює **голод на симфонічну музику.** А коли українська суспільність цей голод відчуває, коли слухає і сприймає таку музику, — можемо бути спокійні за нашу культуру та її майбутність.

Друге спостереження з концерту — це ще одне потвердження думки, що ми мусимо мати свою симфонічну орхестру, мусимо унезалежнитися від примх чи злої волі львівського магістрату, або управи міського театру, мусимо позбутися обмеження кількости проб і врешті мусимо дати змогу нашим інструменталістам, диригентам і композиторам нормально працювати й розвиватись у симфонічній ділянці. Ту справу, яку започаткувало свого часу Музичне Т-во ім. Лисенка, скуповуючи декотрі інструменти, Музичний Інститут, виховуючи відповідних музиків, — справу оснування української симфонічної орхестри, яку в останніх роках жваво обговорюють на кожних загальних зборах „Супрому“ і деколи в пресі, — ми повинні зреалізувати якнайшвидше, бо кожний минулий сезон — це втрата безповоротна. І хоч оснування симфонічної орхестри в наших умовинах діло справді не легке, але при такому прихильному відношенні суспільности, як можна було зауважити на вчорашньому концерті, не неможливе.

Замикаючи рецензію цього Шевченківського концерту, треба ще підкреслити гарне, естетичне удекорування естради, що йде вже в заслугу аранжерам цього свята. І взагалі цим людям, що поклали стільки праці, перебороли стільки перешкод та установам, що жертвували свою фінансову допомогу, щоб тільки гідно й величино зарепрезентувати українську культуру, — належиться від цілої суспільности признання і щира подяка.

З. Лисько.

Що писало „Діло“ 50 років том[у]

КРАЄВА ШКІЛЬНА РАДА Я УКРАЇНЦІ.

У передовій статті читаємо: „Зі всіх інститу[цій] які від теперішньої ери ново появилися або [...] нізувалися в Галичині, найнеприхильнішою для [...] синів виявлялася краєва шкільна рада. За два[дцять] два роки її існування змінялася кілька разів її [пре]зидія, перетворювався майже зовсім її склад, [...] все був і є в ній один і той самий дух, вельми [...]ливий не тільки для руської народности, але й [...] руського шкільництва.“

УКРАЇНЦІ В РАДІ МІСТА ЛЬВОВА.

До нової ради міста Львова (всіх, що гол[осу]вали, було 3963, абсолютна більшість 1982 гол[осів]) з українців увійшли: 1. о. Олександер Ба[...] (дістав 2643 голосів), 2. Михайло Димет (...), [3. ...] сов. о. Василь Ільницький (3261), 4. д-р Олександ[ер О]гоновський (3863), 5. Михайло Сембратович, [...] ник (2322), 6. д-р Петро Стебельський (3149), 7. [...] дор Шараневич (3082) і 8. крил. о. Величко (...). Олександер Огоновський з усіх вибраних радн[их ...] синів дістав найбільше число голосів, а на 10[0 ...] них він четвертий з черги щодо числа голосів.

„ПОЛІТИЧНЕ ТОВАРИСТВО „НАРОДНА РА[ДА]“ У ЛЬВОВІ

висілало до палати послів державної ради — на р[уки] посла о. Івана Озаркевича — петицію в справі [...]вання руської гімназії в Чорткові або зорганізу[вання] гімназії в Бучачі на 8-миклясову державну гім[назію] з руською мовою навчання“.

АБДИКАЦІЯ СЕРБСЬКОГО КОРОЛЯ МІЛ[АНА]

Білгород, 7. березня. Утворення нового каб[інету] регенти доручили провідникові радикалів Тау[шано]вичеві. Регенти заявили, що стоятимуть на[...]ми. Король має виїхати на кілька днів до Відн[я, а] зніше осяде в Італії під іменем гр. Танови. У Б[іл]роді і на провінції панує всюди спокій.

НОВИНКИ

8

БЕРЕЗЕНЬ.

СЕРЕДА

Ст. ст. 23. лютого 1939.
Полікарпа св.
Лат. Івана Божого.
Сонце: Схід — 5.54, захід — 17.17.
Місяць: схід — 21.48, захід — 7.28

Завтра: 9. березня. Четвер
Ст. ст. 24. лютого 1939.
1 і 2 знайдення голови Ів. Хрестителя.
Лат. Франціски вдов.
Сонце: схід — 5.52, захід — 17.19.
Місяць: схід — 22.59, захід — 8.00.

—o—

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашне, 51. число „Діла“ підпало конфіскаті за відозву, яка починається від слів „Земля...“ в цілости. Ми видали другий наклад.

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10-и томах** в передплаті 35 зол. Замовлення в ратах по зол. 5 або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка“. Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— **Гальо! Вуйку А. і тетко І.!** У радісну для Вас річницю шлемо сердечні бажання: Хай Вам щастя все сприяє! Воно і родичі. 517

— **Габілітація в Богословській Академії.** О. д-р Степан Сампара габілітувався на теольогічному виділі Гр.-Кат. Богословської Академії у Львові на доцента фундаментальної теольогії на основі праці „Правчоловік і Праобявлення“.

— **Пастирське Послання Митрополита [Ше]птицького.** З приводу вибору папи Пія XII. [Пр]осв. Іван Бучко з оо. крилошанами відпр[авив] архиерейську Службу Божу в катедрі св. Ю[ра в] неділю 5. ц. м. Підчас Служби Божої о. [...] Семчишин відчитав Пастирське Послання Ми[тро]полита Андрея з нагоди вибору нового п[апи]. В ньому Митрополит підкреслив щирість і [пря]дечність, з якою ставився усе кард. Пачел[лі, те]перішній папа, до справ нашої Церкви. В [...] що Св. Отець причиниться до зединення [...]ков та що радісну хвилину вибору Пія XII [віта]тає ввесь український нарід, передав [...] своє архиерейське благословення всім [...]. Після многолітствій хор богословів від[співав] папський і католицький гимн та „Боже, Вел[икий] Єдиний“.

—**Ювилейна вистава з приводу 100-[ліття] смерти Івана Котляревського** відбулася [в Па]рижі 4. ц. м. в салі „Сосієте Саван“. [...]вили „Наталку Полтавку“ в супроводі [ор]стри під управою композитора М. Ге[...]невського. Режисерував П. Шмалій.

— **В „Молодій Громаді“** дня 9. бере[зня ц.] р. (четвер), год. 19-а п. д-р Ярослав [...]на виголосить реферат про „Крилос“. [Під]час реферату буде висвітлена фільма „[...] пуємо княжу славу“. Вступ для членів [і запро]шених ними гостей.

— **Філія „Союзу Українок“ у Львові** [і Фі]лія „**Союзу Українок-Емігранток**“ у [...] спільно улаштовують дня 7. березня [...]рок) в год. 18-ій у домівці „Союзу Укр[аїнок]“ при вул. Сикстуській ч. 46 товариські [го]дини з нагоди побуту у Львові артистки Наталії М. Дорошенкової.

— **Вистава памяти Тараса Шев[ченка].** Всеукраїнська Академія Наук у Києві [...]чила підготову вистави, яку [...] Шевченкові. Експонати розділили в [...] відділах: 1) совітський уряд та пар[тія про] Шевченка, 2) національна політика; [3) укра]їнський нарід; 4) життя і творчість [Шевчен]ка, 5) його боротьба проти царизму [і укра]їнських поміщиків; 6) Шевченко — [...] української літератури; 7) Шевченко [і куль]тура російського народу; 8) Шевченко [в теа]трі та музиці. В розділах, що відно[сяться до] епохи, в якій жив Шевченко, є [...] декабристів, архівні справи про [...] ворушення в рідних сторонах Шевч[енка, до]кументи про бунт чернигівського [...] що. Виставлять також документи, [що відно]сяться періоду, коли поета забрали [...]ти. На багатьох документах [...] Миколи І. Покажуть записник поета [з ча]сів військової служби. В ньому є [...] ні Шевченком всупереч царській [...].

— **Шевченкова мова.** Товарист[во ...] Могили повідомляє, що 8. ц. м. [...] год. 18. у салі „Української Бесіди“ [(...] Дім) виголосить д-р Василь Лев [...] „Шевченкова мова“. Попередить [...] словом д-р Д. Лукіянович. Вступ [...] вільними датками.

— **Засідання Комісії національної економії, соціольогії і статистики** Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові відбудеться 10. березня ц. р. в год. 6. вечором у льокалі Бібліотеки НТШ. На денному порядку: 1) Реферат В. Огоновського: „Число українців у межах сучасної Словаччини"; 2) Інформаційний реферат К. Коберського: „Зміна статуту Банку Польського"; 3) Перевибори Управи. Участь членів Комісії обовязкова. — **Управа Комісії.**

— **Арештування урядовців „Сільського Господаря".** У Львові арештувала поліція в суботу 4. ц. м. пополудні паню Лису й Івана Мигула, урядовців товариства „Сільський Господар".

— **За намаганий перехід на Карпатську Україну.** Станиславівський суд засудив Володимира Сагайдака з Копичинець і Богдана Кордибанюка зі Слобідки Лісної за намаганий перехід на територію Карпатської України на кару однорічної вязниці. Засуджених придержала прикордонна сторожа в листопаді 1938 р. у районі Вороненки. Суд не прийняв до відома зізнань підсудних про те, що вони вибралися в гори шукати праці і заробітків.

— **Як працюють поляки у Станиславівщині.** Яке живе темпо діяльности польських організацій Станиславівщини на всіх ділянках громадянського життя, це можна уявити собі м. і. з таких фактів, які беремо з тижневика „Всхуд" з 5. березня: В Делієві урухомили світлицю для всіх польських організацій. У Боднарові, Делієві, Маріямполі, Єзуполі, Тисьменичанах, Побережі та Волі Канівській відбулись загально-хліборобські курси. Льнярсько-конопні курси переведено в Маріямполі, Волчкові, Хоросткові Польським та Остої; зорганізовано гурти управи лену, конопель, картопель у Залукві, Остої, Маріямполі, Волчкові, Єзуполі, Тисьменичанах, Побережі та Делієві; конкурси господарств дробу розпочали у Ксаверівці, Волі Канівській та Хоросткові; трикотарські курси, курс крою та шиття почали в Тисьменичанах, Тумирі, Волі Канівській та Хоросткові. Повітовий виділ перевів інспекції гуртів хліборобської підготови в Делієві, Заболоті, Вороницьці, Медусі, Маріямполі, Тумирі, Кінчаках Нових та Старих, Кремидові, Дрогомирчанах та Хриплині.

— **Вибили шиби.** 3-го ц. м. в год. 19.40 у Бурсі ім. Митр. А. Шептицького у Львові при вул. Тетмайєрській ч. 10 вибили якісь напасники чотири шиби. Кілька хвилин передтим напали вони також на одного учня, мешканця бурси.

— **Обливають самозапальною рідиною прохожих.** У Львові 3-го ц. м. в год. 20.30 на вулиці Коперника хтось облив Клярі Біндер футро якоюсь самозапальною рідиною і спричинив шкоду 150 зол. В год. 21.30 на Марійському майдані трапилося те саме Е.Вайнманові (втрата 70 зол.); в год. 22. І. Гамерманові (втрата 700 зол.); в год. 22.20 на майдані св. Духа Ю. Пертіґові (втрата 300 зол.); а в год. 22.50 на Марійському майдані Б. Крайцерові (втрата 280 зол.). Польська преса пише, що спричинником є якийсь божевільний пироман. Та цікаво, що цей пироман обливає покищо тільки футра жидів!

— **Здемолювали „Светліцу Стшелецку".** Тернопільський „Ґлос Польскі" ч. 10 з 5-го ц. м. повідомляє: Ніччю 22-го м. м. якісь напасники вибили шиби у вікні в „Светліці Стшелецькій" у Сороках, що має приміщення в „Домі стшелецьнім" і ввійшли до нутра, де здемолювали обставу та знищили портрети президента Польщі й 1-го маршала Польщі. За напасниками шукає поліція.

— **До Берези з Бережанщини** вивезли в останніх днях, як нам пишуть, 22 молодих українців.

— **Львівська хроніка.** 64-літній сторож Андрій Кушко помер раптом у своїм мешканні при вул. Моджейовської 12. Причина смерти — удар серця. — Ангелині Погоновській (Овоцова 1) сильно досолило життя й вона випила сільного квасу в самогубних намірах. — На вул. Замарстинівській занедужала раптом якась старушка, невідомого прізвища. Заки її каритка поготівля відвезла до лічниці, вона по дорозі вмерла. — До мешкання Маврикія Вурма (Миколая 18) вломилися в неділю пополудні злодії, розпороли вогнетривалу касу і забрали дорогоцінности й облігації народової позички на суму 1500 зол. — Поліція арештувала Самуїла Реша зі Знесіння та Михайла Фйолика під замітом, що вони напали на вулиці на Анну Лопатову (Старознесінська 6) та Олену Шнайдер (Ґозяша 25), яким оба напасники заграбили торбинки і стягнули перстені з пальців. — На розі вул. Почтової і Божничої почали „темні типки" особисті порахунки, підчас яких Мойше Черкас поранив важко ножем Лейзора Фішля. Дістала теж від когось ножем Ройза Круг.

— **Згорів дім управителя школи.** В Долині повіт Товмач згорів до тла мешкальний дім управителя тамошньої школи Йосифа Дублевича. Пожежа перекинулася відтак на сусідне обійстя. В. Янкевича, яке теж згоріло до тла. Пожежа вибухла імовірно з підпалу.

— **Скаженого пса замкнув до стайні з худобою.** Василь Тришкалюк із Тишківець пов. Городенка сховав свого пса, якого підозрівали, що сказився, до стайні з худобою. Скажений пес покусав корову й пару коней, які згнили. Коровяче молоко споживали домашні та інші тому теж санітарна влада наказала поневільне щеплення на кошт пошкодованого.

— **Таємнича смерть 4-літньої дитини.** Іванна Дембіцька, 56-літня господиня з Хоросна Старого пов. Львів дістала за посередництвом Пов. Комітету Допомоги Дітям на виховання 4-літнього Януша Стецинка. Представниця комітету заявила матері, що її дитину віддадуть до „багатих панів", на що Стецинкова, дуже бідна, очевидно пристала. У квітні м. р. дитина впала на підлогу й почала від тієї пори нездужати. Сусіди бачили, що дитина запухла, одначе Дембіцька казала, що хлопчина має на лиці „рожу" й просила навіть одну сусідку „спалити рожу". 12. квітня м. р. виїхала Дембіцька до Миколаєва на торг і коли вернулася застала дитину вже хору. Вона рішила завести хорого хлопчину до шпиталю, одначе 13. квітня м. р. дитина вмерла. Дембіцька привезла трупа до Пов. Ком. Допомоги Дітям, який передав трупа до лічниці. Дембіцька запевнювала, що дитина померла подорозі. Секція виказала, що дитина померла внаслідок зломання лівої ключиці, обох рук, правої ноги і зі загального потовчення. Дембіцька станула перед судом, який засудив її за ненарочне спричинення смерти дитини.

— **Краєва хроніка.** Михайло Яновський, 28-літній робітник, з Петриківців к. Тернополя, побив буком 60-літню Юлію Мровяк так дошкульно, що побита старушка до 4 годин померла. Яновського арештували й відставили до судової вязниці в Чорткові. — На дорозі в Сухоставі пов. Копичинці знайшли вночі непритомного 35-літнього Пилипа Вавришина, який годину пізніше помер. Підчас слідства устійнено, що Вавришин прибув перед вечором до Сухоставу і що він помер від побоїв. — В будинках Евстахія Совірка з Монастирець пов. Лісько вибухла пожежа, яка знищила мешкальний дім, стодолу і стайню вартости 2.000 зол. У стодолі спалився на смерть 36-літній Григорій Савінський, який теж спричинив пожежу, кинувши недокурок папіроски. — Пияниця Станислав Патерек із Радимна зачіпив по пяному Михайла Швачка й без причини стрілив до нього з револьверу й поцілив у лівий бік грудей. Швачок помер на другий день в ярославській лічниці. Вбивника арештували.

— **Великі протилетунські маневри в Києві.** 27. м. м. зорганізували в Києві вправи протилетунської та протиґазової оборони. Алярм почався в год. 13.30. Всі мешканці міста убрали ґазові маски. На вулицях появились санітарні дружини, а протилетунська артилерія відкрила вогонь по ворожим літакам. Наступ ворожих машин відкинули, та проте пізним вечором і опісля в ночі атак ще раз повторився. Місто цілковито тонуло в темряві. Управа оборони, як кажуть, вдоволена з вислідів маневрів. (АТЕ).

—o—

Зі шкільної сцени.

ВИСТАВА „ЧОРНОМОРЦІВ" У XV. ДЕРЖ. ЛІЦЕЇ ТА ҐІМНАЗІЇ У ЛЬВОВІ.

При XV. державному ліцеї та ґімназії у Львові істнує від кількох років учнівський драматичний кружок ім. Карпенка Карого під проводом учителів. Кожного року він ставить якусь песу і з кожним роком дає нові докази свого гарного розвитку. Від комедій він перейшов до оперетоκ і цим разом зважився на виставу відомої оперети М. Лисенка „Чорноморці" з текстом Кухаренка та Старицького.

Відомо, що в цій опереті головну ролю займає музика — орхестра та спів — соля та хори. Не кожна професійна трупа акторів може задовольнити нас виставою „Чорноморців", коли не має доброго голосового матеріялу. На учнівській виставі ми з приємністю стежили за зусиллям молодих аматорів, що пробували видобути зі себе свій несміливий голос, запанувати над ним і над численною орхестрою, ще й грати призначену ролю. З вигляду неодин юнак і дівчинка виглядали вже на зовсім дорілих; добрі костюми при дбайливій декорації робили враження „правдивого театру". Коли зважити маленьку сцену, треба було подивляти зручність палких аматорів, які вміли вминати один одного та лишати місце для ворушких дієвих осіб.

Не можемо хвалити поодиноких виконавців, згадуючи їх імена, ні кожного зокрема: для кожного можна б знайти якесь тепле слово, починаючи від автора згаданого вступного слова, що пояснював історію, вартість і недостачі „Чорноморців". Єдиний закид, який можна зробити молодим аматорам це той, що вони говорили невиразно і занадто швидко. Погана дикція це загальна болячка більшости наших артистів, навіть професійних. „Чорноморці" мають таку багату народню мову і такі гарні, дотепні звороти, що їх треба вміти передавати слухачам.

Аранжерам вистави та її опікунам повне признання. Її можна повторити ще не раз для учнів інших ґімназій та їх батьків. **м. р.**

—o—

Нові книжки й журнали.

Україна. Народ. Історія. Природа. Культура. Політика. Б. Лука. 1939. 8-ка, стор. 16.

авд. для старших дітей і молоді, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Підмога чи праця, 19.00 Розр. концерт, орх., спів, ксильофон, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 При письменниковім столику, діяльог, 22.00 Спорт, 22.05 Розр. музика, орх., два фортепіяни, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 9. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для вселюдних шкіл: Лекція малого Шопена, 11.25 Пісеньки у вик. Ґаллі Курчі та Вен. Джілі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.08 Полуднева авд., 14.00 Концерт байвань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молоддю, 15.15 Клопоти та ради: Лист із Парижа, 15.30 Орх., 16.20 У хлібороба, авд. для лідеальної молоді, 16.40 Форт. твори на 4 руки, 17.15 Авд., 17.20 З чого будемо брати енергію за сто літ, 17.30 „Горчицький" авд. у вик. хору, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Завваги перед засівом, Комунікати Хліборобського Т-ва, Популярна музика (балалайка), 18.30 Поважна і легка музика, гутірка, 19.00 Розр. музика, орх., спів, форт., 20.40 Веч. денник, спіговий комунікат, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Твори Венявського, скрипка, 21.35 Означення морального добра, літер. нарис, 21.50 Спорт, 21.55 Репортаж львівських підливарень дзеркал, 22.20 Нові видання про Львів, 22.35 Літер. вечір Ст. Василевського, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 8. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.50, 15.00, 19.00, 22.15 Вістки в українській мові, БЕРЛІН 17.00 Смичк. квартет, 19.45 Веч. гомін, 20.30 Орх., хор, БЕРОМІНСТЕР 20.10 Нар. мельодії, та пісеньки, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 19.30 23.00 Опера, ВІДЕНЬ 13.15 Популярна музика, 15.15 Солісти, циг. орх., 18.20 Веч. музика, 18.45 Орх.: Сен Санс, Чайковський, **19.20 Вістки в українській мові,** 19.30 „Пустельників дзвінок" ком. оп. Моларта, 22.30 „Музика з Відня", орх. сол., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Концерт квартету, 21.00 З далекого світу, репортажі, 22.30 Соната на вальдгорн і форт. Бетовена, КЕНІҐСБЕРҐ 19.30 Танц. музика, ЛЯҐТІ 16.00 Легка музика, 18.40 Бетовенові сонати, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00—23.00 „Папа де Мопі" оп. Маріnyпія, ПРАҐА 15.15, 19.10 Легка музика, 18.25 Сальон. квартет, 20.30 Танки та марші Сметани, 21.10 Концерт фільг. орх., ПАРІ ПТТ 21.00 Форт., РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.15 Муз. подорож на Дал. Схід, 20.20 Форт., 21.30 Вок. концерт, РИМ 17.15 Орг. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 „І в Шікаґо цвітуть фіялки" ком. Касселя та Бушкіна, опісля форт. рецитали, СОФІЯ 16.00 Популярна музика, 19.45 „Осудження Фавста" оп. Берліоза, 22.00 Танц. музика.

Четвер, 9. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 15.00, 19.00, 22.15 Вістки в українській мові.** БЕРЛІН 15.00 Оперетові мельодії, 17.00 Форт., 20.10 Танц. музика, БУДАПЕШТ 19.45 Циг. музика, 20.50 Концерт із муз. академії, ВІДЕНЬ 18.50 Концерт es-дур Бетовена, 19.20 **Вістки в українській мові.** 20.00 Спів, форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Нар. пісні, 18.15 Легка музика, 18.40 Гутірка про Шопена, 18.30 Соната а-дур Франк-а на скр. і форт., 20.40 Розр. музика, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Скрипка, ПРАҐА 15.15 Танки Дворжака, 18.25 Військ. орх., 21.10 „Борис Годунов" оп. Мусорґського, фрагм., ПАРІ ПТТ 18.45 Арфа, 20.30 Пісні, РАДІО ПАРІ 20.00 Легка музика, 21.15 Пісні без слів Мендельсона, 21.30 Симф. концерт, РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00 „Федра" оп. Піцетія, СОФІЯ 18.30 Розр. музика, 19.00 Спів, 19.30 Орх. концерт, 22.00 Танц. музика.

Біржа.

Львів, 7. березня 1939

Збіжева біржа.

Загальний оборот 3001 тон.
Пшениця оборот 983 тон; тенденція легко зниżкова.
Жито оборот 334 тон; тенд. спокійна.
Ячмінь оборот 252 тон; тенденція оживлена.
Овес оборот 70 тон; тенд. спокійна.

Ріпак озимий	57.00	57.50
Ріпак літній	54.00	54.50
Ріпик літній	51.00	51.50
Сімя льняне	60.00	60.50
Сімя конопл.	37.00	38.00
Сімя соняшн.	39.50	40.00

Грошева біржа.

Обороти: 4 і пів проц. Пож. Внутр. 67 і сім восьмих.
4 і пів проц. Гіп. Банку 64.75.
4 і пів проц. Т-ва Кред. Зем. 61 і пять восьмих.
Польський Банк 134.50.
Гіпот. Банк 34.00, 34.50.
Фірлей 15.50, 15.75.
Земні гази 156.
Тенденція сильна.

Варшавська біржа.

Варшава, 3. 2. (ПАТ).

Папери процентові: 4 і пів внутр. 67.63, 67.88, ост. сотки, 3 інвест. 1 ем. 96.00, серії 99.25, 3 інвест. 2 ем. 97.25, серії 100.00, 5 конверс. 72.00, 69.50, 69.75, два ост. сотки, 5 залізн. 69.50, 4 пром. долярова 44.50, 4 консолідац. 68.50, 68.50 ост. сотки.
Тенденція неодностайна.
Акції: Польський Банк 133.50, Торгов. 58.00, Західн. 39.50, Цукор 42.75, 42.00, 42.25, Вугіль 44.75, 41.00, 44.25, Ліліпоп 95.25, 95.00, Моджеїв 22.00, Норблін 106.00, 102.00., Островець — 83.00, Стараховиці 61.50, 61.75, Зелеческий 88.00, Жирардів 70.00.
Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 6. березня 1939.

1 кг. масла десер. бльок. без опак.	3.45
1 кг масла бочкового та експ.	зол. 3.50
1 л. молока	17—18 сот.
1 кг. яєць	зол. 1.—

Тенденція вдержана на всі артикули.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Товариства „Міщанське Братство" у Львові відбудуться зі звичайним порядком нарад у неділю, дня 19. березня 1939 в домівці Т-ва, Ринок ч. 42. II. пов. в год. 10 рано. Участь усіх членів обовязкова. — За Виділ: **Д-р Степан Біляк,** голова, **Володимир Гнатів,** секретар. 565

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": 1 зол. на **Рідну Школу** і 1 зол. на **Інвалідів** Л. Туркевич, Морди с. Седлец, 5 зол. на **Рідну Школу** д-р Ілько Кічун, Познань; 2 зол. на **Інвалідів** Мих. Ковальчук, Затор.

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА до інтересу порцелянової і бляшаної бранжі у Львові з вкладом 10.000 зол. (або на половину готівка, а половину гіпотека) — шукаю. Співпраця побажана. Зголошення під „Порцеляна" до Адміністрації „Діла". 498 2—3

Подяка.

Прибиті тяжким горем по втраті незабутньої памяти найдорожчого мужа, батька і діда о. ВОЛОДИМИРА СТЕФАНОВИЧА, пароха міста Кут, почуваємося до обовязку зложити подяку всім приятелям і знайомим, що виявили нам тільки серця та прихильности в нашому важкому горі.

В першу чергу складаємо щиру подяку Всч. Отцям Духовним, що не жалували труду і прибули навіть з дальших сторін, щоб своєю участю звеличати похорони, а то: Всч. ОО. Апольонові Сімовичеві, деканові з Рожнова, д-рові Льву Скобельському, парохові Старих Кут, сов. конс. Василеві Грицаєві, парохові Рибна, Олександрові Обушкевичеві, деканові зі Старого Косова, канонікові Самуїлові Мануткевичеві, вірм. парохові Кут, кан. Вінцентові Смалеві, лат. парохові Кут, Миколі Терлецькому, парохові Кобак, Евстахієві Слівінському, парохові Тюдева, Григорієві Гнатову, парохові Ростік, Михайлові Могильницькові з Москалівки, Йосифові Ткачукові з Косова, Йосифові Гірнякові, катехитові зі Старих Кут, Павлові Васильович-Витвицькому з Жаба-Слупейки, Богданові Одинському з Жаба-Ільця, Андрієві Максимюкові з Великого Рожна, Василеві Якимишинові з Устерік і Романові Закревському з міста Кут.

Зокрема щиро дякуємо Всч. о. др. Льву Скобельському за глибоку прощальну мову при виносі тіла, Всч. о. Василеві Грицаєві за щирі прощальні слова в день похорону, а Всч. о. Романові Закревському за труд, опіку і поміч в останніх хвилинах і в днях похоронів.

Особливу подяку складаємо Старшому і Молодшому, Мужеському і Жіночому Братству за поміч при удаджені похоронів, як також за перенесення тлінних останків на місце вічного супочинку.

Усім українським установам ми зобовязані до подяки за погодливу участь в похоронах і за вінці, а це: Читальні Т-ва „Просвіта", Філії Т-ва „Просвіта", Т-вам „Народний Дім", Союз Українок, Соків, Кооперативі, Лугові і Каменярам з міста Кут, як і Читальням Т-ва „Просвіта" зі Старих Кут, Пеньківки і Тюдева, а зокрема складаємо подяку Соколові, Каменярам і Лугові за удержання порядку в часі похоронів, а хорам Сокола і Читальні Т-ва „Просвіта" з Тюдева і Старих Кут за співи в часі відправи та похоронів.

Вп. лікарям д-рові Евст. Селинському і д-рові Бузат-Йосефовичевій дякуємо за лікування в часі недуги. Вп. Панству Еклям за освітлення міста через оба дні похоронів.

Врешті всім Приятелям, Знайомим і Сусідам за слова розради, як і всім Громадянам міста Кут, Старих Кут, Слобідки, Рибна, Кобак, Косова, Стопчатова, Тюдева і Рожна Великого, що не жалували труду, щоб віддати останню прислугу помершому.

Ольга Стефановичева, вдова, Теодор і Віра Стефановичі, син і невістка; Стефанія і д-р Михайло Литвиновичі, дочка і зять; Лев Стефанович, син; Володимира, Богдан, Омелян, Ольга, Мирослава Литвиновичі, внуки.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ВЕЛИКІ ЗАРОБІТКИ! Шукаємо заступників в кожній місцевості Галичини і Волині. Залучіть марку на відповідь. — Оферти просимо слати: В. Г. Варшава 1, пл. Наполеона, скр. почт. 1089.
480 3—5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШОФЕР з власним автом (лімузина) шукає посади. Вимоги дуже малі. Листи до Адміністрації „Діла" під „Оре".
501 3—3

Подяка.

Дня 3. лютого 1939 р. відійшла від нас по волі Всевишнього, до Його хвали ГАЛЯ з ТОМОВИЧІВ ЛУЦЬКА, батькова нечалива дочка, чоловікові вірна дружина, дітям сердешна матір. Узяв нам Господь те, що для нас було найкраще. Хай ж Тобі, Боже що найкраще не належиться? Ми покорилися перед волею Його святою, хоть жалю за Покійною здавити не маємо сили. Нехай нам за це Бог вибачить! І нехай Всевишній стократь заплатить всім тим, що у хвилях сповнення Божої волі станули при нас і улекшили нам хрест, що Бог склав на наші рамена. Передусім дякуємо всім Отцям духовним, що дня 5. лютого в числі 19 осіб віддали останню прислугу Покійниці, а саме: о. дек. Вергуновій з Нараєва за провід у похороні, і шкірном отцям проповідникам: о. Вас. Соловієві з Пукова, Орестові Лотоцькому і Болотні, Вергуновi, Танчакові та Всім Отцям за численні панахиди і участь в похороні, а саме: о. Іллі Бобелякові з Ба[…]ки, о. Орестові Гуглевичеві з Подусова, о. Патериці з Чемеріниців, о. Ярославу Кекішові з Дусанова, о. Романові Лехтинському з Добрянич, о. Гавр. Лихолечеві з Утіхович, о. Юл. Малаcoві з Бурхович, о. Орестові Горчинському з Федєва, о. Миколі Служинському з Підсільної, о. Дмитрові Шулеві із Отовичі, о. Вол. Заячківському з Плетенич, о. Мих. Содоморі з Селиськ, о. Ів. Луцишинові з Осталович, о. Любаєві з Паланців і з Лончині зі Львова.

Дякуємо Родині Покійної і Дорогим Братерству Міронам Луцьким, Приятельці Покійної пані Докторовій Олесевій зі Львова, що давали облад в осиротілій хаті, Приятелеві і восиному товаришеві чоловіка Покійної, п. Романові Куп[…]ському, що своїм сердешним, поетичним словом у оттатейці „Три зими" звеличав память вірної нашому народові Громадянки.

Дякуємо Селянам, Церковному Братству і Всім Добрим Сусідам, що не зважаючи на лиху дорогу, приїхали на похорон із словами потіхи. Всім нехай Бог заплатить.

Львів-Янчин.

о. Василь Томович — батько, Волод. Луцький — чоловік, Міна і Настуниця — діти.

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ І КУХНЯ в бальконом у віллі при вул. Запольської ч. 10 біля Личаківського парку — до винайму. 514 1-[…]

РІЖНІ

ВЛАСНИКІВ реальностей у Львові (приватні особи й установи) просимо, щоби у власному інтересі подали негайно переписним листком свою адресу та місце положення реальности. Союз Українських Власників Реальностей у Львові, Ринок 10, II. п. 512 1-[…]

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, […] ревні, ниркові, проти усування матки […] гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 […]

СТАРУ ҐАДЕРОБУ мужеську […] за наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 509 1-[…]

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніальні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. […]
Остання сторінка 1/2	зол. […]
Остання сторінка 1/4	зол. […]
Остання сторінка 1/8	зол. […]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10